

REGIONERNES LØNNINGS- OG DANSKE FYSIOTERAPEUTER
TAKSTNÆVN

OVERENSKOMST
om
almindelig fysioterapi

Af 08-06-1988

Ændret ved aftaler af 16-03-1989, 08-05-1989,
26-06-1989, 01-03-1990, 21-03-1991,
22-03-1991, 04-12-1991, 13-01-1994,
03-05-1995, 21-12-2000, 15-09-2004, 12-10-2007
og 03-07-2008

INDHOLDSFORTEGNELSE

KAPITEL I. INDLEDENDE BESTEMMELSER	6
§ 1. OVERENSKOMSTENS PARTER OG GEOGRAFISKE OMRÅDE .	6
§ 2. AFTALER VEDRØRENDE FYSIOTERAPI	6
§ 3. OVERENSKOMSTENS OMRÅDE.....	6
§ 4. PERSONKREDS.....	7
KAPITEL II. UDVALG	8
§ 5. SAMARBEJDSUDVALG	8
§ 6. SAMARBEJDSUDVALGETS OPGAVER OG BEFØJELSER.....	8
§ 7. LANDSSAMARBEJDSUDVALGET	10
§ 8. LANDSSAMARBEJDSUDVALGETS OPGAVER OG BEFØJELSER	10
§ 8A. VOLDGIFTSRÅD	12
§ 9. UDVALG OM KVALITET OG FAGLIG UDVIKLING I FYSIOTERAPIPRAKSIS	13
§ 9A. UDVALG FOR KVALITET OG FAGLIG UDVIKLINGS OPGAVER.....	14
§ 9B. IMPLEMENTERING AF UDVALGET FOR KVALITET OG FAGLIG UDVIKLINGS FORSLAG	15
§ 9C. FOND TIL FREMME AF FYSIOTERAPEUTISK FORSKNING, KVALITETSUDVIKLING, UDDANNELSE, INFORMATION M.V.	16
KAPITEL III. PRAKSISPLANLÆGNING OG PRAKSISREGULERING ..	18
§ 10. PRAKSISPLANLÆGNING.....	18
§ 11. NYNEDSÆTTELSE	20
§ 12. NEDSÆTTELSE SOM FYSIOTERAPEUT UDEN FAST KLINIKADRESSE.....	20
§ 13. ØVRIGE NEDSÆTTELSER SOM FYSIOTERAPEUT	20

§ 14. INDSKRÆNKNING I DEN FYSIOTERAPEUTISKE KAPACITET	21
KAPITEL IV. BESTEMMELSER VEDRØRENDE FYSIOTERAPEUTEN	22
§ 15. FYSIOTERAPEUTENS TILTRÆDELSE AF OVERENSKOMSTEN	22
§ 15A. DELING AF YDERNUMMER	24
§ 16. FRATRÆDELSE AF OVERENSKOMSTEN	24
§ 17. ANSATTE FYSIOTERAPEUTER	25
§ 18. VILKÅR VEDRØRENDE PRAKSIS MED OFFENTLIGT TILSKUD	25
§ 18A. ANSKAFFELSE OG ANVENDELSE AF IT I FYSIOTERAPIPRAKSIS	27
§ 19. FLYTNING/ÆNDRING AF PRAKSISADRESSE.....	28
§ 20. ÆNDRING AF FYSIOTERAPEUTSTATUS	28
§ 21. PRAKSISFORMER	29
§ 22. SÆRLIGT OM FYSIOTERAPEUTVIRKSOMHED I ANPARTSSELSKABSFORM OG HOLDINGSSELSKAB.....	29
§ 23. VIKAR.....	31
KAPITEL V. BESTEMMELSER VEDRØRENDE PATIENTER	33
§ 24. HENVISNINGSREGLER.....	33
§ 25. VALG AF FYSIOTERAPEUT.....	34
§ 26. HJEMMEBEHANDLING	36
§ 27. LEGITIMATION	37
KAPITEL VI. YDELSER OG HONORARER.....	38
§ 28. YDELSER.....	38
§ 29A HONORARER FOR INDIVIDUEL BEHANDLING.....	39
§ 29 B HONORARER FOR HOLDTRÆNING	41

§ 29C FÆLLESBESTEMMELSER FOR § 29A OG B.....	41
§ 29D VEJLEDENDE HONORERING AF FYSIOTERAPEUTER FOR DELTAGELSE I MØDER M.V. OM KONKRETE PATIENTER	43
§ 30. REGULERING AF HONORARER.....	45
KAPITEL VII. AFREGNINGSBESTEMMELSER	46
§ 31. ELEKTRONISK AFREGNING	46
§ 32. GENERELLE AFREGNINGSBESTEMMELSER	47
§ 33. UDGÅET	48
§ 34. INFORMATIONS- OG KONTROLBESTEMMELSE.....	48
KAPITEL VIII. KLAGEREGLER.....	51
§ 35. KLAGEREGLERNES OMFANG.....	51
§ 36. FREMSÆTTELSE AF KLAGER.....	51
§ 37. BEHANDLING AF KLAGER FRA PATIENTER	51
§ 38. BEHANDLING AF KLAGER FRA FYSIOTERAPEUTER.....	52
§ 39. ANKE.....	52
§ 40. FÆLLESREGLER FOR BEHANDLING AF KLAGER.....	52
KAPITEL IX. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER.....	53
§ 41. IKRAFTTRÆDEN OG OPSIGELSE	53
PROTOKOLLAT VEDRØRENDE OVERENSKOMSTENS ØKONOMI ..	55
PROTOKOLLAT VEDRØRENDE KVALITETSUDVIKLING.....	56
PROTOKOLLAT VEDRØRENDE SAMARBEJDE, KOORDINATION OG KVALITETSSIKRING MELLEM PRAKTISERENDE FYSIOTERAPEUTER OG ANDRE OMRÅDER I SUNDHEDSVÆSENET.....	56

**AFTALE OM DRØFTELSE OM SAMARBEJDE OG
KOORDINERING I FORLÆNGELSE AF OVERENSKOMSTAFTALEN**58

PROTOKOLLAT VEDRØRENDE PENSIONSORDNING OG
ERHVERVSUDYGTIGHEDSFORSIKRINGER 58

BILAG 1. YDELSESBESKRIVELSE, JF. § 28..... 60

BILAG 2. FASTSÆTTELSE AF HØJESTEGRÆNSER, JF.
OVERENSKOMSTENS § 34..... 64

**RAMMEAFTALE OM FOREBYGGENDE OG OPFØLGENDE
HOLDUNDERVISNING** 67

TILLÆG OM GEBYRER TIL FYSIOTERAPIOVERENSKOMSTERNE
FOR FYSIOTERAPEUTER, DER IKKE ER MEDLEMMER AF
DANSKE FYSIOTERAPEUTER OG MØDERET I
SAMARBEJDSUDVALG OG LANDSSAMARBEJDSUDVALG..... 71

KAPITEL I. INDLEDENDE BESTEMMELSER

§ 1. OVERENSKOMSTENS PARTER OG GEOGRAFISKE OMRÅDE

Denne overenskomst, der omhandler fysioterapeutisk behandling, er indgået mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN) og Danske Fysioterapeuter (DF). Overenskomsten er landsdækkende.

§ 2. AFTALER VEDRØRENDE FYSIOTERAPI

Aftaler udover denne overenskomst mellem **regioner og/eller kommuner og en eller flere fysioterapeuter** vedrørende fysioterapi med offentligt tilskud må ikke indgås, medmindre der er enighed herom mellem overenskomstens parter.

ANMÆRKNING TIL § 2:

Der kan med den enkelte klinik indgås aftale om en praktikordning for fysioterapeutstuderende. Formålet er at anvende og videreudvikle den studerendes viden og teoretiske færdigheder ved under instruktion og supervision af en uddannet fysioterapeut at foretage fysioterapeutisk behandling. Fysioterapeuten skal være til stede under instruktionen, og kan ikke samtidig hermed udføre anden behandling.

Det er en forudsætning, at patienten accepterer, at der ved behandling medvirker fysioterapeutstuderende. En sådan aftale skal godkendes af samarbejdsudvalget.

§ 3. OVERENSKOMSTENS OMRÅDE

Fysioterapi er behandlingsmetoder og aktiviteter, der påvirker kroppen og derved hjælper den enkelte til at fungere bedst muligt, f.eks. ved at mindske/fjerne smerter og hævelser, øge bevægelighed i led, løsne fastlåste muskler og styrke svage muskler, øge kropsbevidsthed og kropsfunktion.

I fysioterapi indgår en række forskellige behandlingsteknikker med eller uden brug af apparatur. De fysioterapeutiske behandlinger bygger på viden om de neuromuskulære, biomekaniske og psykomotoriske sammenhænge i kroppen.

Fysioterapeuten foretager en relevant fysioterapeutisk undersøgelse. Herudfra tilrettelægges behandlingen individuelt efter den enkelte patients tilstand, problemer og behov i samarbejde med patienten og den henvissende læge.

Behandlinger kan alene udføres af autoriserede fysioterapeuter efter lægehenvi-
sning som led i sygdomsbehandling.

Overenskomsten omfatter ikke udøvelse af de såkaldte alternative speci-
elle behandlingsformer som f.eks. zoneterapi, kinesologi og healing.

§ 4. PERSONKREDS

Stk. 1.

Overenskomsten omfatter fysioterapeutisk behandling af personer, som
ifølge sundhedsloven er omfattet af sikringsgruppe 1.

Stk. 2.

Overenskomsten omfatter, i det omfang det er fastsat i de enkelte be-
stemmelser, fysioterapeutisk behandling af personer omfattet af sikrings-
gruppe 2.

Stk. 3.

Overenskomsten omfatter personer, der ifølge internationale aftaler er
sidestillet med gruppe 1- eller gruppe 2-sikrede.

****NYT****

Stk. 4.

De af stk. 1, stk. 2 og stk. 3 omfattede personer betegnes i det følgende
som **patienter**.

KAPITEL II. UDVALG

§ 5. SAMARBEJDSUDVALG

NYT

Stk. 1.

For hver region nedsættes et samarbejdsudvalg for almindelig og vederlagsfri fysioterapi bestående af 2 medlemmer udpeget af regionsrådet, 2 medlemmer udpeget af kommunerne i regionen samt 4 medlemmer udpeget af Danske Fysioterapeuter. De fysioterapeutiske medlemmer skal vælges blandt fysioterapeuter med praksis i regionen.

Stk. 2.

Udvalget holder møde mindst én gang årligt og i øvrigt, når mindst halvdelen af medlemmerne stiller krav herom.

NYT

ANMÆRKNING TIL § 5, STK. 1:

Under hensyn til, at samarbejdsudvalget bl.a. varetager opgaver, der vedrører samarbejdsrelationer mellem de fysioterapeutiske klinikker, kommuner og sygehusvæsenet, skal regionerne og kommunerne i regionen ved udpegning af medlemmer til samarbejdsudvalget sikre en så bred sammensætning af udvalget, som opgavevaretagelsen nødvendiggør.

*Der henvises i den forbindelse til **kapitel 62 i Sundhedsloven, hvorefter regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen i fællesskab skal etablere et samarbejde om varetagelsen af opgaver på sundhedsområdet** samt mellem sundhedssektoren og de tilgrænsende sektorer.*

Regionsformanden for Danske Fysioterapeuter i den pågældende region kan deltage i samarbejdsudvalgets møder med status som observatør.

§ 6. SAMARBEJDSUDVALGETS OPGAVER OG BEFØJELSER

Stk. 1.

Samarbejdsudvalget behandler sager vedrørende overenskomsternes gennemførelse i regionen og kommunerne og vejleder med hensyn til forståelse af overenskomsternes bestemmelser.

Stk. 2.

Samarbejdsudvalget behandler

- a) sager vedrørende praksisplanlægning, jf. § 10, stk. 4,
- b) sager vedrørende nedsættelsestilladelse, jf. § 11-12,
- c) sager vedrørende indskrænkning, jf. § 14,
- d) sager vedrørende ændring af status, jf. § 20, stk. 2,
- e) sager vedrørende tiltrædelse, jf. § 15, stk. 3,
- f) klagesager, jf. § 36-38,
- g) øvrige sager vedrørende overenskomstens forståelse og gennemførelse i regionen og kommunerne i regionen
- h) sager vedrørende fastsættelse af højstegrænser, jf. § 34.
- i) sager vedrørende overenskomstens økonomi jf. økonomiproto-**
kollater

Stk. 3.

Sager af principiel karakter skal af samarbejdsudvalget forelægges landsamarbejdsudvalget.

Stk. 4.

Udvalget kan kun træffe afgørelse, såfremt der er enighed. I andre tilfælde skal sagen forelægges landssamarbejdsudvalget.

Stk. 5.

Samarbejdsudvalgets afgørelser kan, hvis én af parterne kræver det, inden 14 dage fra modtagelsen af afgørelsen kræves forelagt landssamarbejdsudvalget.

Stk. 6.

Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Danske Fysioterapeuter opfordrer samarbejdsudvalget til efter behov og mindst én gang årligt at drøfte, hvordan fysioterapeutpraksis mest hensigtsmæssigt samordnes med øvrigt sundhedspersonales virksomhed, herunder almen praksis og sygehussektoren samt primærsektoren, med henblik på en effektivisering af samspillet mellem fysioterapeuter og øvrige dele af sundhedsvæsenet.

NYT

ANMÆRKNING TIL § 6

Regionen og kommunerne i regionen aftaler indbyrdes hvem der sekretariatsbetjener samarbejdsudvalget pr. 01-08-2008 i sager om hhv. almindelig fysioterapi, vederlagsfri fysioterapi og fælles anliggender og informerer de relevante parter om dette, herunder om samarbejdsudvalgets postadresse. Ansøgninger og meddelelser til myndighederne om tildeling, deling- eller flytning af ydernummer, anvendelse af vikar, ændring af status m.v. efter denne overenskomsts regler indsendes til samarbejdsudvalgets sekretariat, der er ansvarlig for den videre behandling af sagen.

Indtil der er indgået en aftale mellem regionen og kommunerne i regionen, sekretariatsbetjener regionen samarbejdsudvalget.

§ 7. LANDSSAMARBEJDSUDVALGET

Stk. 1.

Der nedsættes et landssamarbejdsudvalg for almindelig og vederlagsfri fysioterapi (LSU) bestående af 4 medlemmer udpeget af Regionernes Lønnings- og Takstnævn og 4 medlemmer udpeget af Danske Fysioterapeuter.

Stk. 2.

Udvalget afholder møde mindst 2 gange årligt og i øvrigt, når mindst 4 medlemmer stiller krav herom. Der optages referat af udvalgets forhandlinger. Udvalget fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 3.

Landssamarbejdsudvalget behandler, **når det er relevant**, sager i henhold til de enkelte overenskomster hver for sig.

§ 8. LANDSSAMARBEJDSUDVALGETS OPGAVER OG BEFØJELSER

Stk. 1.

Landssamarbejdsudvalget behandler:

- a) Sager af principiel karakter forelagt af samarbejdsudvalget, jf. § 6, stk. 3,
- b) sager, hvorom der i samarbejdsudvalget er uenighed, jf. § 6, stk. 4,
- c) samarbejdsudvalgsafgørelser, der forelægges, jf. § 6, stk. 5,
- d) klager over afslag på tilladelse til nedsættelse, jf. § 11, stk. 3, § 12, stk. 2 og § 13, stk. 2,
- e) ankesager, jf. § 39,
- f) øvrige spørgsmål vedrørende overenskomstens forståelse og gennemførelse,
- g) sager vedrørende fastsættelse af højstegrænser, jf. § 34, stk. 9.

Stk. 2.

Landssamarbejdsudvalget har pligt til at vurdere de regionale og kommunale udgifter til behandlinger efter overenskomsterne, jf. protokollater vedrørende overenskomsternes økonomi.

Stk. 3.

Regioner, kommuner og fysioterapeuter er pligtige at meddele oplysninger, som er nødvendige for udvalgets virksomhed.

Stk. 4.

Udvalget har, for så vidt det drejer sig om en region **eller kommune**, beføjelse til:

- a) at tildele advarsel eller udtale misbilligelse med eller uden tilkendegivelse af gentagelsesvirkning,
- b) at pålægge **regioner eller kommuner** at efterbetale fysioterapeuten et af udvalget fastsat beløb,
- c) at pålægge **regioner eller kommuner** en bod, der stilles til rådighed for velgørende formål efter udvalgets nærmere bestemmelse.

ANMÆRKNING TIL § 8, STK. 4:

Regionen og kommunerne i regionen aftaler en fordelingsnøgle, som anvendes til deling af udgifter til efterbetaling, betaling af bod el. lign. Beløbet indbetales af regionen, som afregner med kommunerne i regionen.

Stk. 5.

Udvalget har, for så vidt det drejer sig om en fysioterapeut, beføjelse til:

- a) at tildele advarsel eller udtale misbilligelse med eller uden tilkendegivelse af gentagelsesvirkning,
- b) at beslutte, at fysioterapeuten til regionen skal tilbagebetale et af udvalget fastsat beløb,
- c) at pålægge fysioterapeuten en bod, der stilles til rådighed for velgørende formål efter udvalgets nærmere bestemmelse,
- d) i grove tilfælde at udelukke en fysioterapeut fra at praktisere efter denne overenskomst for et af udvalget fastsat tidsrum.

Beslutningerne efter b) og c) kan **regionen/kommunen** gennemføre ved modregning i fysioterapeutens tilgodehavende.

ANMÆRKNING TIL § 8, STK. 5:

Regulering af betalingsmellemværende mellem fysioterapeuten og regionen/kommunen som led i den normale afregningsprocedure er ikke en tilbagebetalingssanktion.

Stk. 6.

Landssamarbejdsudvalget har adgang til at henvise afgørelser truffet i samarbejdsudvalg til fornyet lokal behandling i samarbejdsudvalget.

Stk. 7.

Udvalget kan bestemme, at en af dette afsagt kendelse skal offentliggøres på en nærmere angiven måde, med eller uden navns nævnelse.

Stk. 8.

Kan der ikke opnås enighed mellem udvalgets medlemmer i klagesager og i spørgsmål vedrørende overenskomsternes forståelse og gennemførelse, kan sagen af overenskomsternes parter indbringes for et voldgiftsråd, jf. § 8A.

§ 8A. VOLDGIFTSRÅD

Stk. 1.

Voldgiftsrådet sammensættes af landssamarbejdsudvalget og en af parterne uafhængig formand.

Stk. 2.

I tilfælde af uenighed mellem parterne om udpegning af formand for voldgiftsrådet, udpeges denne af sundhedsministeren.

Stk. 3.

Udgifterne til rådets virksomhed fordeles ligeligt mellem overenskomstens parter.

Stk. 4.

Ved en sags behandling for voldgiftsrådet er sagens parter RLTN og DF.

Stk. 5.

Voldgiftsrådets kendelser er bindende for parterne.

NYT

§ 9. UDVALG OM KVALITET OG FAGLIG UDVIKLING I FYSIOTERAPIPRAKSIS

Stk. 1.

Med henblik på at understøtte den faglige udvikling i fysioterapipraksis nedsættes et udvalg kaldet Udvalg om kvalitet og faglig udvikling i fysioterapipraksis.

Stk. 2.

Udvalget skal analysere og belyse faglige områder inden for fysioterapiområdet til brug for overenskomsternes parter overvejelser vedrørende den faglige udvikling i fysioterapipraksis, der afspejles i overenskomsterne om almindelig og vederlagsfri fysioterapi eller andre aftaler mellem parterne. Ved et fagligt område forstås f.eks. en konkret sygdomsgruppe, en specifik ydelse eller en konkret behandlings- eller forebyggelsesform.

Stk. 3.

Parterne udpeger en formand for Udvalg om kvalitet og faglig udvikling. Udvalget består derudover af 2 medlemmer udpeget af Danske Fysioterapeuter og 2 medlemmer udpeget af Regionernes Lønnings- og Takstnævn, hvoraf 1 medlem udpeges efter indstilling fra Kommunernes Landsforening. Herudover anmodes Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt Sundhedsstyrelsen om at udpege hver 1 medlem til udvalget. Udvalget sekretariatsbetjenes af Regionernes Lønnings- og Takstnævns og Danske Fysioterapeuters sekretariater.

Stk. 4.

Udvalget kan beslutte i fornøden udstrækning at benytte faglige sekretærer eller faglig ad hoc bistand til varetagelse af udvalgets opgaver. Udvalget kan nedsætte underudvalg med henblik på belysning af særlige faglige områder.

Stk. 5.

Udgifter forbundet med Udvalg om kvalitet og faglig udviklings virksomhed, herunder eventuelle lønudgifter til formand og sekretariatsmedarbejder, finansieres af fysioterapifonden med indtil 400.000 kr. pr. år i overenskomstperioden.

ANMÆRKNING TIL § 9:

Parterne er enige om, at formanden for Udvalg for kvalitet og faglig udvikling skal have et godt fagligt kendskab til fysioterapipraksis, ligesom det vil være en fordel, at vedkommende har indsigt i forsknings- og kvalitetsudviklingsmæssige forhold.

NYT

§ 9A. UDVALG FOR KVALITET OG FAGLIG UDVIKLINGS OPGAVER

Stk. 1.

Udvalget kan på eget initiativ eller efter anmodning fra parterne analysere og belyse faglige områder, som fordrer en gennemgang af mulighederne for at levere kvalitetsmæssige ydelser i fysioterapi-praksis efter overenskomsterne eller andre aftaler mellem parterne.

I grundlaget for udvalgets arbejde indgår nye forskningsresultater, kvalitetssikringsresultater, kliniske vejledninger, medicinsk teknologivurdering, ændret arbejdsdeling mellem primær- og sekundærsektoren samt overvejelser om arbejdsdelingen mellem praktiserende fysioterapeuter og deres hjælpepersonale samt arbejdsdelingen mellem fysioterapipraksis og de øvrige praksisområder.

Stk. 2.

Udvalget udarbejder en beskrivelse af indhold og anvendelsesområde for overenskomsternes ydelser, med henblik på at parterne kan udgive en vejledning til praktiserende fysioterapeuter, regionerne og kommunerne. Udvalget skal løbende revidere vejledningen, når der som følge af udvalgets øvrige virksomhed eller efter anmodning fra parterne er behov herfor.

Stk. 3.

I forbindelse med analyse og belysning af et fagligt område kan udvalget stille forslag om optagelse af nye ydelser, bortfald af eller ændring af eksisterende ydelser. I analysen skal inddrages:

- a) behov for ydelser,
- b) indikation, teknik, sikkerhed, kvalitetssikring, omkostninger samt organisatoriske aspekter,
- c) behov for efteruddannelse eller andre initiativer med henblik på kvalitetssikring af det faglige område.

Stk. 4.

Udvalgets forslag om nye/ændrede ydelser skal være ledsaget af begrundede forslag til honorarer.

Stk. 5.

Udvalget for kvalitet og faglig udvikling indhenter og analyserer ny viden om fysioterapeutisk behandling. Som led i dette arbejde kan udvalget indstille, at fonden yder støtte til konkrete forsknings- og kvalitetsudviklingsprojekter. Udvalget kan foreslå mål eller overordnede temaer for initiativer under fonden både i relation til implementering af Den danske Kvalitetsmodel og til centrale kvalitetsudvik-

lingstiltag, samt til koordinering af centrale og regionale tiltag. Resultaterne af udvalgets arbejde formidles til praktiserende fysioterapeuter på en hensigtsmæssig måde, således at udvalget bidrager til, at de fysioterapeutiske behandlingstilbud løbende opdateres.

Stk. 6.

Udvalg for kvalitet og faglig udvikling udarbejder en gang årligt inden årets udgang en beretning for sin virksomhed. Beretningen tilsendes parterne. Udvalg for kvalitet og faglig udvikling kan i den forbindelse fremkomme med indstilling om ændringer i overenskomsternes ydelser eller bilaget hertil.

Stk. 7.

Udvalg for kvalitet og faglig udvikling kan fremkomme med indstilling til parterne uafhængig af den årlige beretning.

ANMÆRKNING TIL § 9A:

Parterne er enige om, at Udvalget for kvalitet og faglig udvikling skal prioritere følgende opgaver:

- *Modernisering af ydelsesbeskrivelser og kodning med henblik på ensartet registrering i sundhedssektoren (indføre SKS-koder)*
- *Foretage indledende overvejelser om implementering af Den danske Kvalitetsmodel i fysioterapipraksis*
- *Evaluere erfaringer med lokale aftaler om udvidet lænderygundersøgelse og afklare, om der er grundlag for at udvide overenskomsten med en rammeaftale eller evt. en ny ydelse vedr. udvidet lænderygundersøgelse*
- *Drøfte hvordan specialistkompetencer kan udnyttes og fastholdes i praksissektoren.*

NYT

§ 9B. IMPLEMENTERING AF UDVALGET FOR KVALITET OG FAGLIG UDVIKLINGS FORSLAG

Stk. 1.

På baggrund af indstilling fra Udvalg for kvalitet og faglig udvikling aftaler parterne de overenskomstmæssige konsekvenser heraf, herunder honorarer for nye ydelser.

Stk. 2.

Hvis der er enighed mellem parterne, kan udvalgets forslag om ændringer i overenskomsternes ydelser og ydelsesbeskrivelser implementeres løbende med en aftalt frist.

§ 9C. FOND TIL FREMME AF FYSIOTERAPEUTISK FORSKNING, KVALITETSUDVIKLING, UDDANNELSE, INFORMATION M.V.

*NYT**

Stk. 1.

Regionerne og kommunerne indbetaler tilsammen årligt kr. **0,78 (01-01-2008 niveau) pr. gruppe 1-sikret (inkl. børn)** opgjort pr. 1. oktober det foregående år til finansiering af fond til fremme af fysioterapeutisk forskning, uddannelse, information mv.

***ANMÆRKNING TIL § 9C, stk. 1:
Regionen indbetaler 50 % og kommunerne i regionen indbetaler 50 % af det aftalte beløb til fonden.***

Stk. 2.

Grundbeløbet i stk. 1 reguleres i takt med udviklingen i honorarreguleringen pr. 1. oktober foregående år.

NYT

Stk. 3.

Fondens bestyrelse skal fastlægge de endelige vedtægter for fonden. Parterne er enige om, at følgende skal indgå:

- **Mindst 60 % af midlerne bør bruges til at støtte forsknings- og kvalitetsudviklingsformål med relevans for fysioterapi på praksisområdet. Heraf afsættes der midler til regionale kvalitetsudviklingspuljer. Parterne er enige om, at der i overenskomstperioden kan etableres regionale kvalitetsudviklingsudvalg under Samarbejdsudvalgene.**
- **Fonden iværksætter/udbyder selv forsknings- og kvalitetsudviklingsprojekter. Der er enighed om, at fonden bl.a. skal arbejde med forslag om:**
  - **Forsøg med etablering og drift af en eller flere udviklingsklinikker for minimum en periode på 3 år.**
  - **Behandlingstilbud til kronisk syge personer, hvor fysioterapeuten spiller en central rolle i forløbet.**
- Der afsættes midler til information og formidling af forskningsindsatser og resultater samt orientering om overenskomstforhold. Herunder afholdelse af kurser, som kvalificerer fysioterapeuter til at arbejde som fysioterapeuter i praksisregi (Praksiscertifikatet). **Max. 25 % af fondens midler kan anvendes til finansiering af disse kurser.**
- **Der kan ydes støtte til videreuddannelse og kvalitetsudviklingskurser**

Der kan efter samme principper som for fysioterapi ydes støtte vedrørende fysioterapeuter, der praktiserer efter overenskomsten om ridefysioterapi.

Der afsættes midler til administration, herunder til sekretariaternes deltagelse i relevante arrangementer vedrørende fondens område. Sekretæropgaverne for fondens bestyrelse fordeles mellem Regionernes Lønnings og Takstnævn og Danske Fysioterapeuter.

Regionernes Lønnings og Takstnævn har ansvaret for administrationen af fondens økonomi.

NYT

ANMÆRKNING TIL § 9C, stk. 3:

Regionale kvalitetsudviklingspuljer kan anvendes til at implementere centrale kvalitetstiltag og tage initiativer til/indgå i lokale mono- og tværfaglige kvalitetsudviklingsprojekter. Samarbejdsudvalget træffer aftale om fordelingen af midlerne. Udvalget orienterer Fonden om planerne for lokale kvalitetsudviklingsinitiativer. Ved årets udgang afleveres status over igangværende og gennemførte initiativer samt regnskab over forbrugte midler. Uforbrugte midler tilbageføres automatisk til fonden.

Stk. 4.

Parterne besætter hver to pladser i fondens bestyrelse, hvis formandskab varetages af RLTN.

Stk. 5.

Indbetalingen efter stk. 1 finder sted hvert halve år.

KAPITEL III. PRAKSISPLANLÆGNING OG PRAKSISREGULERING

§ 10. PRAKSISPLANLÆGNING

Stk. 1.

Regionen **og kommunerne i regionen** udarbejder en fælles plan for tilrettelæggelsen af den fremtidige fysioterapeutiske betjening i regionen. Planen danner grundlag for beslutning om de overenskomstmæssige forhold vedrørende den fysioterapeutiske kapacitet.

Stk. 2.

Praksisplanlægningen foretages med henblik på i fornødent omfang at sikre koordinering og samordning af den fysioterapeutiske betjening i alle områder i regionen og udarbejdes i fornødent omfang under hensyntagen til andre sociale og sundhedsmæssige foranstaltninger, samt den regionale og kommunale økonomi. **Regionen og kommunerne i regionen bør i praksisplanlægningen særligt tilgodese behovet for tilbud om fysioterapi til bevægelseshæmmede i alle lokalområder.**

ANMÆRKNING TIL § 10, STK 2:

Praksisplanen bør endvidere understøtte udførelsen af de opgaver, som er beskrevet i overenskomstens protokollat vedrørende samarbejde, koordination og kvalitetssikring mellem praktiserende fysioterapeuter og andre områder i sundhedsvæsenet.

Stk. 3.

Praksisplanen udarbejdes på grundlag af en praksisbeskrivelse af den eksisterende kapacitet i fysioterapeutpraksis i alle områder i regionen, **beskrivelse af de kommunale tilbud til vederlagsfri fysioterapi** samt en ydelsesoversigt over præsterede ydelser fordelt på fysioterapeutpraksis i regionen og på kommuneniveau.

Praksisbeskrivelsen skal indeholde alle nødvendige og relevante oplysninger, eksempelvis oplysninger om

- 1) Antallet af praktiserende fysioterapeuter, heraf antal
  - a. klinikejere
  - b. lejere
  - c. ansatte fysioterapeuter
  - d. fysioterapeuter uden fast klinikadresse.
- 2) De under punkt 1) nævnte fysioterapeuters arbejdstid fordelt på kategorierne over/under 30 timer pr. uge.

ANMÆRKNING TIL § 10, STK 3, PKT. 2:

*Ved afgrænsningen af over/under 30 timer lægges der vægt på antallet af behandlingstimer. **Antallet af behandlingstimer for fysioterapeuter med under 30 timer pr. uge må i gennemsnit ikke overstige 30 timer ugentligt på årsplan. Hvis regionen og kommunerne i regionen ud fra omsætningen eller andre forhold vurderer, at der kan være tale om en overskridelse af antallet af behandlingstimer, kan regionen/kommunerne bede fysioterapeuten om en redegørelse for forholdene.***

- 3) Antallet af fysioterapeutpraksis fordelt på praksisformer.
- 4) Tilgang og afgang af henholdsvis
  - praktiserende fysioterapeuter, jf. punkt 1
  - fysioterapeutpraksis fordelt på praksisformer.
- 5) Antal praksisovertagelser.
- 6) Fysioterapeutklinikernes geografiske placering.
- 7) Geografisk placering og dækningsområde for så vidt angår fysioterapeuter uden fast klinikadresse.
- 8) Adgangsforholdene for handicappede (bevægelsehæmmede) samt en beskrivelse af, om klinikernes indretning i øvrigt er handicapvenlig.
- 9) **Oversigt over kommunale træningstilbud vedrørende vederlagsfri fysioterapi efter lægehenvi-
sning, herunder kapacitet og målgrupper.**

Stk. 4.

Praksisplanen forelægges samarbejdsudvalget til behandling. Praksisplanen har virkning i henhold til denne overenskomst, såfremt der i samarbejdsudvalget er enighed om planen. I tilfælde af uenighed i samarbejdsudvalget, forelægges planen for landssamarbejdsudvalget, der træffer afgørelse i sagen. I tilfælde af manglende enighed i landssamarbejdsudvalget, har planen virkning efter sit indhold.

Stk.5

Kommunerne bør løbende orientere samarbejdsudvalget om væsentlige, påtænkte ændringer i kapaciteten i de kommunale tilbud til patienter, der modtager vederlagsfri fysioterapi, jf. protokollat om samarbejde, koordination og kvalitetssikring mellem praktiserende fysioterapeuter og andre områder i sundhedsvæsenet.

Stk. 6.

Praksisplanen bør være færdigbehandlet i regionen, **kommunerne** og samarbejdsudvalget, således at planens konsekvenser kan indgå i den kommunale budgetlægning.

§ 11. NYNEDSÆTTELSE

NYT

Stk. 1.

Ved nynedsættelse i fysioterapeutpraksis forstås enhver udvidelse af den fysioterapeutiske kapacitet. **Anvendelse af hjælpepersonale i henhold til § 21, stk. 2, anses ikke som nynedsættelse.**

Stk. 2.

Nynedsættelse kan finde sted i henhold til **praksisplanen**. Ansøgning fremsendes til **samarbejdsudvalgets sekretariat**. **Regionen/kommunerne i regionen** meddeler tilladelse til nedsættelse efter indstilling fra samarbejdsudvalget.

Stk. 3.

Afslag på ansøgning om tilladelse til nedsættelse kan påklages til lands-samarbejdsudvalget.

§ 12. NEDSÆTTELSE SOM FYSIOTERAPEUT UDEN FAST KLINIK-ADRESSE

Stk. 1.

Nedsættelse som fysioterapeut uden fast klinikadresse kan finde sted i henhold til en plan for tilrettelæggelsen af den fysioterapeutiske betjening i regionen. Ansøgning fremsendes til **samarbejdsudvalgets sekretariat**. **Regionen/kommunerne i regionen** meddeler tilladelse til nedsættelse efter indstilling fra samarbejdsudvalget.

Stk. 2.

Afslag på ansøgning om tilladelse til nedsættelse kan påklages til lands-samarbejdsudvalget.

§ 13. ØVRIGE NEDSÆTTELSER SOM FYSIOTERAPEUT

Stk. 1.

Øvrige nedsættelser end de i §§ 11-12 nævnte kan finde sted, medmindre det er i modstrid med **praksisplanen**, jf. § 10.

Stk. 2.

Afslag på ansøgning om tilladelse til nedsættelse kan påklages til lands-samarbejdsudvalget.

§ 14. INDSKRÆNKNING I DEN FYSIOTERAPEUTISKE KAPACITET

Stk. 1.

Indskrænkning i den fysioterapeutiske kapacitet kan finde sted i henhold til **praksisplanen**, jf. § 10.

Stk. 2.

Indskrænkning af antallet af praktiserende fysioterapeuter med virksomhed for regionen **og kommunerne i regionen** kan ske ved en klinikindehavers naturlige afgang. Indskrænkning ved en lejers eller en ansats naturlige afgang, kan aftales mellem regionen **og kommunerne i regionen** og den pågældende kliniks indehaver(e). Ved naturlig afgang forstås, at fysioterapeutens ejer-, lejer- eller ansættelsesforhold ophører.

NYT

Stk. 3.

Ved indskrænkning af antallet af praktiserende fysioterapeuter yder **regionen og kommunerne i regionen fysioterapeuten en erstatning for det tab, der påføres ved, at praksis ikke kan videreføres eller overdrages efter overenskomstens regler.**

ANMÆRKNING TIL § 14:

*Parterne forstår den i bestemmelsen indeholdte adgang til indskrænkning som en mulighed for justering af antallet af fysioterapeuter i det forventelige, yderst begrænsede antal tilfælde, hvor kapacitetsmæssige eller strukturelle forhold tilsiger det. **Regionen og kommunerne i regionen aftaler indbyrdes, hvordan myndighederne konkret beslutter at dele udgiften til erstatning til fysioterapeuten.***

KAPITEL IV. BESTEMMELSER VEDRØRENDE FYSIOTERAPEUTEN
§ 15. FYSIOTERAPEUTENS TILTRÆDELSE AF OVERENSKOMSTEN

NYT

Stk. 1.

En fysioterapeut autoriseret efter regler gældende indtil den 31-12-2006 eller en fysioterapeut, der efter regler gældende fra den 01-01-2007 har tilladelse til selvstændigt virke som fysioterapeut, kan med de vilkår, der gælder, jf. §§ 11-13, tiltræde overenskomsten med status af klinikindehaver (ejer), lejer eller som fysioterapeut uden fast klinikadresse.

Fysioterapeuter, der har tiltrådt overenskomsten om almindelig fysioterapi, har samtidig tiltrådt overenskomsten om vederlagsfri fysioterapi.

NYT

Stk. 2.

Efter den 01-01-2008 kan tiltrædelse ved nynedsættelse kun ske som ejer eller som fysioterapeut uden fast klinikadresse. Ydernummeret tildeles fysioterapeuten personligt på baggrund af objektive og saglige kriterier, som skal offentliggøres i forbindelse med, at det er muligt at søge ydernummeret.

Samarbejdsudvalget skal ved fastsættelse af kriterier tage stilling til følgende punkter:

- Forventninger til faglige kompetencer og erfaring hos ansøgerne
- Beskrivelse af det geografiske dækningsområde, som ydernummeret kan anvendes inden for
- Fastlæggelse af krav til sikring af den faglige bæredygtighed i anvendelsen af ydernummeret, herunder eventuelle krav om tilknytning til eksisterende klinikker eller samarbejde med øvrige fysioterapeuter samt krav vedrørende faciliteter
- Øvrige krav, der følger af praksisplanen.

Flytning inden for det geografiske dækningsområde sker i henhold til § 19, såfremt fysioterapeuten lever op til de krav, der var gældende på tildelingstidspunktet.

Stk. 3.

Fysioterapeuter, der aflønnes af eller får stillet klinik til rådighed af sygehus eller andre offentlige institutioner eller klinikker, herunder selvejende institutioner og klinikker, kan tiltræde overenskomsten efter dispensation fra samarbejdsudvalget.

Stk. 4.

Det er en betingelse for tiltrædelse, at fysioterapeuten tilbyder samtlige behandlinger efter denne overenskomst.

Stk. 5.

Regionen/**kommunerne i regionen** har mulighed for at tillade, at tiltrædelse sker med et kortere varsel end 1 måned.

NYT

Stk. 6.

Ansøgning om tiltrædelse til overenskomsterne sendes til Danske Fysioterapeuter på en af parterne aftalt tiltrædelsesblanket.

Danske Fysioterapeuter undersøger, om pågældende fysioterapeut opfylder betingelserne for at kunne virke for regionen **og kommunerne i regionen**. **Overenskomsternes parter kan i forbindelse hermed kræve dokumentation for, at indgåede samarbejdsaftaler vedr. udlejning af praksisret er overenskomstmedholdelige.**

Blanketten videresendes derefter til **samarbejdsudvalgets sekretariat**.

Stk. 7.

Tiltrædelse til overenskomsten får virkning, når regionen/**kommunerne i regionen** skriftligt over for fysioterapeuten og Danske Fysioterapeuter har meddelt sin godkendelse.

NYT

ANMÆRKNING TIL § 15, STK. 1:

*Et ydernummer som lejer er kapacitetsmæssigt knyttet til den klinik, hvor lejeren tilmeldes, ikke til lejeren personligt. **Lejeren er selvstændigt disponerende og ansvarlig for aktiviteten på ydernummeret. Samarbejdsaftaler mellem ejer(e) og lejer skal være i overensstemmelse med dette princip.***

Såfremt samarbejdet med klinikken skriftligt er varslet til ophør, er lejer forpligtet til snarest muligt at afmelde det tildelte ydernummer. Afmeldingen har virkning senest 6 måneder efter opsigelsen. Herefter er den klinik, hvortil ydernummeret er knyttet berettiget til at lade en ny lejer indtræde på kapaciteten.

NYT

ANMÆRKNING TIL § 15, STK. 2:

Efter den 01-01-2008 vil det samlede antal lejer-ydernumre være konstant eller faldende. Eksisterende lejerydernumre

bevares efter den 01-01-2008 og kan fortsat genbesættes af den klinik, som har fået kapaciteten tildelt.

ANMÆRKNING TIL § 15, STK. 3:

Regionen/kommunen i regionen yder ikke tilskud til behandling på offentlige sygehuse eller på sådanne private sygehuse eller klinikker, der modtager patienter til fysioterapeutisk behandling efter overenskomst med offentlige sygehuse, jf. sundhedsloven.

NYT

§ 15A. DELING AF YDERNUMMER

Fysioterapeuten kan dele sit ydernummer efter tilladelse fra regionen/kommunerne i regionen.

ANMÆRKNING TIL § 15A

*Parterne er enige om, at det må bero på en konkret vurdering i samarbejdsudvalget, om der kan gives tilladelse til deling af et ydernummer. **Adgangen til delepraksis er en overenskomstmæssig mulighed for, at fysioterapeuter kan tilrettelægge deres arbejdssituation mere fleksibelt. De omstændigheder, der kan begrunde tilladelse til delepraksis, kan være familiemæssige årsager, ønske om at stille sin arbejdskraft til rådighed for andre funktioner f.eks. praksiskonsulent, fagpolitisk arbejde, fysioterapeutens alder eller svagelighed, rekrutterings- eller fastholdelseshensyn eller andre årsager, der er af betydning for den enkelte fysioterapeut. Der er ikke krav om, at der skal anføres en flerhed af årsager, for at ansøgning om delepraksis kan imødekommes.***

*Parterne er enige om, at der ikke i overenskomsten er noget til hinder for, at samarbejdsudvalget i forbindelse med tilladelse til deling af ydernummer træffer beslutning om, at delingen ikke må medføre udvidelse af behandlingskapaciteten. **F.eks. kan der fastsættes et omsætningsloft ud fra omsætningen op til det tidspunkt, hvor delingen finder sted. Der bør aftales en reguleringsmekanisme for dette loft.***

§ 16. FRATRÆDELSE AF OVERENSKOMSTEN

NYT

Stk. 1.

Fratrædelse af denne overenskomst kan ske med 1 måneds varsel til den 1. i en måned. Regionen/kommunerne i regionen har mulighed for at tillade, at fratrædelse sker med et kortere varsel end 1 måned.

Stk. 2.

Fratrædelse sker ved, at skriftlig meddelelse herom sendes til **samarbejdsudvalgets sekretariat** med kopi til Danske Fysioterapeuter.

§ 17. ANSATTE FYSIOTERAPEUTER

NYT

Stk. 1.

En **fysioterapeut** kan på de i overenskomsten fastsatte vilkår udføre behandling som ansat hos en praktiserende fysioterapeut med fast klinikadresse.

Stk. 2.

Regionen/**kommunerne i regionen** og Danske Fysioterapeuter orienteres, forinden ansættelsen af en praktiserende fysioterapeut. **Orienteringen af regionen/kommunerne i regionen sker via samarbejdsudvalgets sekretariat.**

Stk. 3.

Såfremt ansættelse af fysioterapeuten bevirker en udvidelse af behandlingskapaciteten i den pågældende klinik i forhold til, hvad der er meddelt regionen/**kommunerne i regionen** i henhold til § 15, stk. 6 og § 18, stk. 6, finder ansættelse sted i henhold til § 11 (nynedsættelse).

§ 18. VILKÅR VEDRØRENDE PRAKSIS MED OFFENTLIGT TILSKUD

Stk. 1.

En fysioterapeut, der har tiltrådt overenskomsten, er forpligtet til at udøve fysioterapi efter den i overenskomsten fastsatte betaling og på de ifølge overenskomsten i øvrigt gældende betingelser.

Stk. 2.

Fysioterapeuten behandler patienterne efter bedste evne og i overensstemmelse med den henvisende læges ordination. Behandling foretages i almindelighed i den rækkefølge, i hvilken henvisning er modtaget af fysioterapeuten. Fysioterapeuten orienterer den henvisende læge om behandlingens resultat.

NYT

Stk. 3.

Fysioterapeuten er forpligtet til regelmæssigt at udøve fysioterapeutvirksomhed for regionen **og kommunerne i regionen** og har pligt til at holde sig orienteret om overenskomstens bestemmelser og administrationen heraf. **Fysioterapeuter, der tilslutter sig overenskomsten efter den**

01-01-2008, skal have erhvervet praksiscertifikat eller have gennemført uddannelsen inden for 18 måneder efter tilslutningen.

ANMÆRKNING TIL § 18, STK. 3:

Det bemærkes vejledende, at fysioterapeuten årligt skal udøve fysioterapi for regionen og kommunerne i regionen for et samlet beløb svarende til mindst 328 normalbehandlinger inklusive patientandel af honoraret. Pr. den 01-01-2008 udgør beløbet således afrundet 77.000 kr.

NYT

Stk. 4.

Fysioterapeuten kan som hovedregel kun have ét ydernummer og én praksisadresse. Fysioterapeuten kan dog praktisere på flere praksisadresser med samme ydernummer, hvis det er i overensstemmelse med praksisplanen, og det sker ved anvendelse af den eksisterende kapacitet på klinikken.

ANMÆRKNING TIL § 18, STK. 4:

Brug af flere praksisadresser kan øge tilgængeligheden ved at reducere de geografiske afstande for patienterne. En yderligere fordel kan være styrket tværfaglig kommunikation og samarbejde, hvis den anden adresse placeres i lægehuse, i sundhedscentre, hvor der ikke i forvejen er tilbud om fysioterapibehandling eller andre steder, hvor man samtidigt kan fremme tværfaglig kommunikation og samarbejde.

Brug af flere praksisadresser med samme ydernummer kan især være relevant i lokalområder, hvor der er behov for større fleksibilitet for at tilgodese patienternes behov for kvalitet, nærhed og valgmuligheder. Kvaliteten kan fx forøges ved, at fysioterapeuter med forskellige interesseområder eller specialer på skift varetager behandlingen i forskellige lokalområder.

Stk. 5.

Fysioterapeuten skal føre fortegnelser over sine behandlinger, indeholdende oplysninger om patientens navn, cpr-nummer, diagnose, behandlingsart, dato for behandling, samt hvor denne har fundet sted.

Stk. 6.

Fysioterapeuten har pligt til at indsende fornyede oplysninger til regionen/kommunerne i regionen via samarbejdsudvalgets sekretariat, såfremt der efter tilmelding sker ændringer vedrørende de på tiltrædelsesblanketten, jf. § 15, stk. 6, anførte oplysninger.

NYT

Stk. 7

Alle fysioterapeuter skal tilstræbe, at deres klinikker og træningslokaler er tilgængelige for bevægelseshæmmede og at der er handicapegnede toiletfaciliteter.

NYT

Stk. 8.

Fysioterapeuten skal på sin praksisdeklaration jf. § 25, stk. 4, give relevante oplysninger om parkeringsforhold, adgangsforhold samt toiletfaciliteter, så bevægelseshæmmede har mulighed for at vælge en fysioterapeut, hvor adgangsforhold og indretning passer til patientens behov.

NYT

Stk. 9.

Ved nybygning og væsentlig ombygning af klinikker gælder de generelle krav i bygningslovgivningen til erhvervsbyggeri om niveaufri adgang, handikaptoilet osv.

§ 18A. ANSKAFFELSE OG ANVENDELSE AF IT I FYSIOTERAPI-PRAKSIS

Stk. 1.

Fysioterapeuten skal afregne samt kunne modtage elektroniske henvisninger og sende elektroniske epikriser samt anvende EDI-korrespondancemeddelelse efter gældende MedCom standarder. Den elektroniske kommunikation skal kunne ske sikkert ved anvendelse af kvitteringer.

NYT

ANMÆRKNING TIL § 18A, STK. 1:

Primo 2008 etableres et elektronisk henvisningshotel, der kan modtage, lagre og videreformidle elektroniske behandlingshenvisninger. Formålet med henvisningshotellet er, at henvisninger til speciallægehjælp, fysioterapibehandling og psykologhjælp kan sendes elektronisk, uden at man på forhånd vælger en bestemt behandler, når henvisningen fremsendes, og dermed sikre at patienterne kan have frit valg mellem de aktuelle behandlere.

Parterne er enige om, at når henvisningshotellet er i drift og har vist driftsstabilitet i 6 måneder, skal samtlige fysioterapeuter afhente elektroniske henvisninger på henvisningshotellet.

NYT

Stk. 2.

Samtlige fysioterapeuter skal skaffe sig sikker og hurtig adgang til internettet og skal senest den 01-08-2008 oprette en digital signatur med henblik på at kunne benytte den fælles offentlige sundhedsportal's informations- og kommunikationstilbud. Det anbefales, at der ligeledes sker tilslutning til det internetbaserede sundhedsdatanet, som muliggør kommunikation med sundhedsvæsenets øvrige parter.

ANMÆRKNING TIL § 18A, STK. 2:

De elektroniske journalsystemer, der udvikles og anskaffes, bør i videst muligt omfang være standardiserede og kunne udveksle journaloplysninger. I det omfang det er relevant at kommunikere med det øvrige sundhedsvæsen, skal dette kunne ske efter de gældende officielle standarder (Med-Com).

§ 19. FLYTNING/ÆNDRING AF PRAKSISADRESSE

Flytning af klinik eller ændring af geografisk placering og dækningsområde for så vidt angår fysioterapeuter uden fast klinikadresse, kan ske ved ansøgning til regionen/kommunerne i regionen. Godkendelse meddeles, medmindre det er i strid med **praksisplanen**, jf. § 10.

§ 20. ÆNDRING AF FYSIOTERAPEUTSTATUS

Stk. 1.

Ændring af en praktiserende fysioterapeuts ejer/lejerstatus, jf. § 15, stk. 1, eller ændring af en ansat fysioterapeuts status til ejer/lejerstatus, kan ske efter ansøgning til regionen/**kommunerne i regionen**. Godkendelse meddeles, såfremt der ikke herved sker en kapacitetsudvidelse og såfremt fysioterapeuten efter ændringen i status praktiserer på samme praksisadresse og i samme kategori vedrørende arbejdstid.

NYT

Stk. 2.

Status af fysioterapeut uden fast klinikadresse (mobilt ydernummer) kan efter ansøgning til regionen/kommunerne i regionen konverteres til ejerstatus med krav om tilknytning til en klinik i et bestemt geografisk område, medmindre samarbejdsudvalget vælger ikke at godkende efter en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Hvis ydernummeret tilknyttes en klinik, er klinikken forpligtet til at tilbyde

hjemmebehandlinger, som dækker hele ydernummerets geografiske område.

§ 21. PRAKSISFORMER

Stk. 1.

Fysioterapeutpraksis kan tilrettelægges som enkeltmandspraksis, kompagniskabspraksis eller anpartsselskab, jf. dog § 22. Disse tre praksisformer kan fungere i samarbejdspraksis.

- a. Ved enkeltmandspraksis forstås: Fysioterapeutvirksomhed udøvet af enkeltperson uden fællesskab med andre fysioterapeuter om økonomi, med eller uden ansatte fysioterapeuter.
- b. Ved kompagniskabspraksis forstås: Praksis, der drives af to eller flere fysioterapeuter med fællesskab om økonomi, lokaler og personale.
- c. Ved anpartsselskaber forstås: At en eller flere fysioterapeuter ansættes i et anpartsselskab, der har til formål at udøve fysioterapeutvirksomhed, og hvis vedtægter er godkendt af Danske Fysioterapeuter.
- d. Ved samarbejdspraksis forstås: Praksis, der drives i samarbejde mellem flere enkeltmands- og/eller kompagniskabspraksis og/eller anpartsselskaber med et vist fællesskab om lokaler og personale.

NYT

Stk. 2

I alle former for praksis kan medvirke hjælpepersonale i overensstemmelse med autorisationsloven og Sundhedsstyrelsens retningslinjer. Brug af hjælpepersonale sker på den behandlende fysioterapeuts ansvar.

ANMÆRKNING AD § 21, STK. 2:

I tilfælde, hvor fysioterapeuten delegerer arbejdsopgaver til hjælpepersonale, skal fysioterapeuten sikre sig, at den, der delegeres til, er i stand til at udføre opgaven, og er instrueret tilstrækkeligt i at udføre opgaven. Den behandlende fysioterapeut er forpligtet til at føre tilsyn med det arbejde, som personen, der er delegeret til, udfører.

§ 22. SÆRLIGT OM FYSIOTERAPEUTVIRKSOMHED I ANPARTSSELKABSFORM OG HOLDINGSSELSKAB

NYT

Stk. 1.

En fysioterapeut, der ansættes i et anpartsselskab, der har til formål at udøve fysioterapeutvirksomhed, og hvis vedtægter er godkendt af Dan-

ske Fysioterapeuter, kan tiltræde overenskomsten, jf. § 15. **Hvis fysioterapeuten allerede har tiltrådt overenskomsten og indgår i et anpartsselskab, er det en betingelse for fortsat at kunne praktisere under overenskomsten, at anpartsselskabets vedtægter godkendes af Danske Fysioterapeuter.**

Stk. 2.

Fysioterapeuter, der udøver fysioterapeutvirksomhed i selskabsform, er personligt forpligtet efter overenskomstens almindelige bestemmelser.

Stk. 3.

Danske Fysioterapeuter kan kun godkende vedtægter for fysioterapeut-anpartsselskaber og holdingselskaber, der opfylder de nedenfor i punkt 1-11 anførte krav. Ved et fysioterapeut-anpartsselskab forstås i det følgende et selskab, der har til formål at drive fysioterapeutvirksomhed og virksomhed, der er naturligt forbundet hermed. Ved et holdingselskab forstås i det følgende et selskab, der har til formål at eje anpartskapital i et fysioterapeut-anpartsselskab. Såfremt andet ikke fremgår af de i punkt 1-11 anførte krav til vedtægter, gælder kravene både for fysioterapeut-anpartsselskaber og holdingselskaber.

1. Et fysioterapeut-anpartsselskabsnavn skal indeholde betegnelsen "autoriseret fysioterapeut..... Aps" eller "autoriserede fysioterapeuter..... Aps." Et holdingselskabs navn skal indeholde betegnelsen "autoriseret fysioterapeutholdingselskabet..... Aps eller "autoriseret fysioterapeut ..... Holding Aps.
2. Et fysioterapeut-anpartsselskabs formål skal beskrives som fysioterapeutvirksomhed og virksomhed, der er naturligt forbundet hermed. Et holdingselskabs formål skal beskrives som at eje anparter i et fysioterapeut-anpartsselskab.
3. I et holdingselskab skal anpartskapitalen ejes 100 % af en anpartshaver, som har tiltrådt overenskomsten, jf. stk. 1, og som driver fysioterapeutvirksomhed som ansat i det fysioterapeut-anpartsselskab, som holdingselskabet ejer anparter i. I et fysioterapeut-anpartsselskab skal over 50 % af anpartskapitalen såvel efter beløb som efter stemmewægt tilhøre et eller flere holdingselskaber og/eller anpartshavere, der udøver fysioterapeutvirksomhed som ansat i selskabet, og som har tiltrådt overenskomsten, jf. stk. 1. Disse krav skal sikres ved de nødvendige indskrænkninger i anparternes omsættelighed.
4. Generalforsamlingen må ikke beslutte uddeling af højere udbytte end foreslået eller tiltrådt af bestyrelsen, respektive direktionen, såfremt fysioterapeut-anpartsselskabet ikke har en bestyrelse.
5. Direktionens medlemmer skal alle udøve fysioterapeutvirksomhed som ansatte i selskabet.

6. Selskabet skal ikke kunne tegnes, medmindre mindst én ansvarlig fysioterapeut er med i tegningen.
7. Selskabets vedtægter og anpartshaverprotokol skal være tilgængelig for Danske Fysioterapeuter og Regionernes Lønnings- og Takstnævn samt vedkommende region/**kommunerne i regionen**, der til enhver tid skal kunne forlange attestation fra selskabet om dets ejerforhold.
8. Selskabet skal respektere de ansatte fysioterapeuters personlige ansvar i medfør af stk. 2, og det skal fremhæves, at disse bestemmelser ingen indskrænkning gør i de forpligtelser, der måtte påhvile selskabet.
9. Fysioterapeutanpartsselskabet skal såvel på brevpapir som ved skiltning angive samtlige ansvarlige fysioterapeuter, der udøver fysioterapeutvirksomhed i fysioterapeutanpartsselskabet.
10. De ovenfor under pkt. 3, 5 og 6 nævnte krav kan fraviges af selskabet i indtil 6 måneder, såfremt ansættelsesforholdet ophører på grund af fysioterapeutens død eller upåregnelig sygdom. Såfremt der i selskabet findes stemmeløse B-anparter, kan der herudover indrømmes en frist på indtil 5 år til genoprettelse af det i punkt 3 nævnte krav om kapitalbesiddelse efter beløb.
11. Fysioterapeutanpartsselskabet skal være uberettiget til at afkræve eller modtage honorarer, der baseres på overenskomsten, medmindre vedtægterne er godkendt af Danske Fysioterapeuter. Regionen/**kommunerne i regionen** har krav på tilbagebetaling af honorarer, der modtages i strid hermed.

§ 23. VIKAR

Stk. 1.

Ved midlertidigt fravær kan en fysioterapeut antage vikar, såfremt det ikke bevirker en udvidelse af kapaciteten. Vikarperioden må maksimalt andrage 1 år.

Regionen/**kommunerne i regionen** kan dog dispensere fra 1 års reglen, således at der kan gives længere vikarperioder end 1 år.

Stk. 2.

Vikaren skal opfylde de i § 15, stk. 3-4 anførte tiltrædelsesvilkår. Vikaren har i øvrigt pligt til at udøve fysioterapeutvirksomhed efter de i denne overenskomst fastsatte bestemmelser.

Stk. 3.

Ved antagelse af vikar meddeles dette Danske Fysioterapeuter og regionen/**kommunerne i regionen** inden vikarens tiltrædelse, hvis varigheden er over 1 uge. Ved antagelse af vikar under en uge skal dette kun medde-

les regionen/**kommunerne i regionen**, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Stk. 4.

Tiltrædelse kan ske straks, såfremt meddelelse herom gives samtidigt til Danske Fysioterapeuter og regionen/**kommunerne i regionen**.

NYT

Stk. 5.

Vikaren afregner på den fraværende fysioterapeuts ydernummer.

Afregning skal foregå på særskilt konto og cvr-nummer, hvis den fraværende fysioterapeut fremsætter ønske herom, og vikariatet strækker sig ud over 2 måneder. Fysioterapeuten oplyser regionen/kommunerne i regionen om vikarens konto- og cvr-nummer.

ANMÆRKNING TIL § 23:

Parterne er enige om, at ved vikar forstås en fysioterapeut, der udfører behandlinger på vegne af en anden fysioterapeut ved dennes fravær fra klinikken.

KAPITEL V. BESTEMMELSER VEDRØRENDE PATIENTER

§ 24. HENVISNINGSREGLER

****NYT****

Stk. 1.

Overenskomstens henvisningsbestemmelser er aftalt inden for rammerne af lov nr. 451 af 22-05-2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

****NYT****

Stk. 2.

**Ved behandlingens påbegyndelse skal der foreligge en gyldig lægehenvi-
sning. Læger kan i tilknytning til behandling henvise til fysioterapi.
Der anvendes en af overenskomstens parter samt Praktiserende Lægers
Organisation og Foreningen af Speciallæger aftalt henvisningsblanket.**

ANMÆRKNING TIL § 24, stk. 2:

Hensigten med henvisningsbestemmelsen er, at de læger og speciallæger, som har en patient under behandling for en sygdom, som kræver fysioterapeutisk behandling, i tilknytning til denne behandling kan henvise til fysioterapi. For speciallæger er dette nærmere beskrevet i overenskomsten vedrørende speciallægehjælp.

Stk. 3.

Henvi-
sning
sblanket-
ten skal indeholde oplysninger om diagnose. Henvi-
sende læge kan anføre den ønskede behandlingsart og behandlingsom-
fang, jf. § 28. Fysioterapeuten angiver på henvisningsblanketten, hvilken
behandlingsart og behandlingsomfang, der iværksættes.

Stk. 4.

I tilfælde, hvor patientens helbredsmæssige tilstand udelukker transport til
klinik, kan lægen ordinere fysioterapeutisk behandling i hjemmet.

Stk. 5.

Efter aftale mellem den henvisende læge og fysioterapeuten kan der fore-
tages ændringer i den ordinerede behandling. Fysioterapeuten anfører de
aftalte ændringer i en patientjournal med angivelse af ændringsdato samt
underskrift. Patientjournalen gemmes i 5 år.

Stk. 6.

Med henvisningen skal følge eventuel røntgenbeskrivelse samt øvrige re-
levante oplysninger.

Stk. 7.

Henvisningen har kun gyldighed, såfremt fysioterapeuten modtager den senest 2 måneder efter udstedelsen. Første gang, der udstedes henvisning gælder den i 12 måneder regnet fra 1. behandlingsgang. Eventuelle efterfølgende henvisninger gælder for maksimalt 12 måneder.

Stk. 8.

Med henblik på størst mulig tværfaglig sammenhæng og udbytte af den samlede behandlingsindsats, bør der mellem fysioterapeut og henvisende læge videregives relevant orientering om behandlingsforløb og resultaterne heraf.

ANMÆRKNING TIL § 24, STK. 8:

Bestemmelsen gælder også i de tilfælde, hvor fysioterapeuten er en del af patientens tværfaglige behandlerteam. F.eks. på en kommunal institution bør relevant information vedrørende behandlingsindsatsen, forløb og resultater ligeledes videregives mellem fysioterapeuten og institutionens personale.

Samtykke til videregivelse af oplysninger skal gives af patienten efter gældende regler.

NYT

Stk. 9

Hvis patienten ofte melder afbud til individuel behandling og/eller holdtræning eller udebliver fra behandlingen, bør det drøftes mellem fysioterapeut, læge og patient, om patienten skal ophøre med individuel behandling og/eller holdtræning.

§ 25. VALG AF FYSIOTERAPEUT

Stk. 1.

Patienten kan frit vælge mellem de til overenskomsten tilmeldte fysioterapeuter.

Stk. 2.

Parterne er enige om, at hver region/**kommunerne i regionen** til brug for patienternes valg af fysioterapeut skal udarbejde en skriftlig fortegnelse over de praktiserende fysioterapeuter med oplysning om fysioterapeutens navn, praksisadresse, **kommune** samt i hvilket omfang de adgangs- og indretningsmæssige forhold vedrørende kliniklokaler tilgodeser bevægelseshæmmede patienter.

Stk. 3.

De i stk. 2 anførte oplysninger bør foreligge i en form, der gør det muligt for den handicappede at relatere oplysningerne til sine bevægelsespro-

blemer. Fortegnelserne bør være tilgængelige for patienterne i forbindelse med deres henvisningskonsultation hos den praktiserende læge.

Stk. 4.

En række oplysninger skal være tilgængelige for patienten på den fælles offentlige sundhedsportal (sundhed.dk). Oplysningerne skal omfatte fysioterapeutens navn, køn, alder og anciennitet. Endvidere skal fremgå kliniknavn, klinikadresse, telefonnummer, evt. email-adresse og hjemmeside samt information om mulighed for elektronisk tidsbestilling. Endvidere skal der oplyses om adgangsforhold, herunder om klinikens fysiske rammer er egnede til bevægelsehæmmede patienter, og om navn, alder og køn på de fysioterapeuter, der er tilknyttet klinikken som ansatte.

NYT

Stk. 5.

Der **skal** på den fælles offentlige sundhedsportal endvidere være oplysninger **om holdtræningsfaciliteter og evt. mulighed for bassin træning**, om klinikens åbningstider samt om klinikens eventuelle særlige arbejds- og interesseområder og supplerende oplysninger af saglig og relevant karakter. Endvidere skal oplyses navn, alder, køn og anciennitet på de fysioterapeuter, der er tilknyttet klinikken som lejere.

Parterne er enige om, at fysioterapeuternes praksisdeklarationer i løbet af 2009 udvides med information om ventetider. Parterne er enige om at mødes i løbet af 2008 med henblik på at drøfte og fastsætte de nærmere krav til offentliggørelse af ventetidsoplysninger.

NYT

Stk. 6.

Ejeren af klinikken er ansvarlig for at tilføje de nævnte oplysninger for hele klinikken, inklusive eventuelle lejere og ansatte til den fælles offentlige sundhedsportal.

De i stk. 4 nævnte oplysninger samt klinikens cvr-nummer skal af fysioterapeuten meddeles den myndighed, der administrerer yder-numrene, på en mellem parterne aftalt blanket.

De i stk. 5 nævnte oplysninger indtastes og vedligeholdes ved fysioterapeutens adgang til egen praksisdeklaration på sundhed.dk via digital signatur.

ANMÆRKNING TIL § 25:

De oplysninger, der ikke allerede foreligger på den fælles offentlige sundhedsportal (bortset fra ventetidsinformation), forventes at foreligge den 01-08-2008.

§ 26. HJEMMEBEHANDLING

Stk. 1.

I tilfælde, hvor patientens helbredsmæssige tilstand udelukker transport til klinik, kan lægen ordinere fysioterapeutisk behandling i hjemmet.

Stk. 2.

Den myndighed, der administrerer ydernumrene, meddeler, på grundlag af en af parterne udarbejdet fysioterapeutfortegnelse, kommunerne og lægerne, hvilke fysioterapeuter, der er tilmeldt overenskomsten, herunder hvilke fysioterapeuter, der påtager sig hjemmebehandling.

Stk. 3.

Ved behandling i patientens hjem har patienten frit valg blandt fysioterapeuter med klinikadresse inden for en afstand af 4 km. fra patientens hjem.

Stk. 4.

Såfremt der ikke er fysioterapeuter med klinikadresse inden for den i stk. 3 nævnte afstand, har patienten frit valg blandt fysioterapeuter med klinikadresse inden for en afstand af 10 km. fra patientens hjem.

Stk. 5.

Såfremt der ikke er fysioterapeuter med klinikadresse inden for den i stk. 4 nævnte afstand, kan patienten søge hjemmebehandling hos nærmeste fysioterapeutiske klinik.

Stk. 6.

Udover den i stk. 3-5 nævnte adgang til valg af fysioterapeut ved hjemmebehandling, har patienten valgfrihed mellem samtlige fysioterapeuter uden klinikadresse.

ANMÆRKNING TIL § 26, STK. 1:

Samtlige behandlingsformer kan udføres i hjemmet, men de fysiske rammer vil ofte besværliggøre udførelse og begrænse mulighederne for variation inden for de enkelte behandlingsformer.

Den optimale behandling af de fleste patienter forudsætter som hovedregel, at behandlingen foretages på klinik med de dertil hørende faciliteter.

§ 27. LEGITIMATION

Stk. 1.

Enhver patient, der søger fysioterapeutisk behandling, skal over for fysioterapeuten legitimere sig som berettiget til den søgte behandling ved forevisning af gyldigt sundhedskort eller anden gyldig legitimation.

Stk. 2.

I tilfælde, hvor det ikke har været muligt at fremskaffe fornøden legitimation, skal denne snarest tilvejebringes og forevises fysioterapeuten. Regionen/kommunerne i regionen skal dog honorere de første behandlinger, hvis vedkommende opfylder betingelserne for at få tilskud.

Stk. 3.

Såfremt patienten ikke på den anførte måde legitimerer sig, er fysioterapeuten berettiget til at afkræve den pågældende betaling, som om vedkommende ikke havde ret til tilskud.

KAPITEL VI. YDELSER OG HONORARER

§ 28. YDELSER

Stk. 1.

Overenskomsten omfatter:

- fysioterapeutisk undersøgelse
- biomekanisk bevægelsesterapi
- neurofysioterapi
- psykomotorisk bevægelsesterapi
- ADL-funktionstræning
- kompenserende behandling
- lungefysioterapi
- ødembehandling
- manuel behandling
- apparaturbehandling
- information og vejledning

Ydelsesbeskrivelse med uddybende forklaring til de nævnte ydelser er bilagt overenskomsten.

Stk. 2.

En behandling udføres som en kombination af de i stk. 1 nævnte ydelser relateret til patientens aktuelle behov, dog indgår fysioterapeutisk undersøgelse og information altid i patientens første konsultation hos fysioterapeuten.

Stk. 3.

Ydelserne kan med undtagelse af undersøgelse, manuel terapi, apparaturbehandling og kompenserende behandling gives både i form af individuel behandling og holdtræning.

I holdtræning kan både deltage patienter, som oppebærer vederlagsfri fysioterapi og patienter, som betaler en patientandel.

§ 29A HONORARER FOR INDIVIDUEL BEHANDLING

NYT

Stk. 1.

Honorarerne fastsættes som følger:

Behandling	Honorar				
	Ydelses- nummer	01-01- 2008	01-04- 2008	01-04- 2009	01-04- 2010
Første konsultation:	0110	352,67	356,20	359,72	362,90
Normalbehandling:	0111	235,11	237,46	239,81	241,93
Kort behandling:	0112	156,75	158,32	159,89	161,30
Opfølgende træningsterapi:	0113	78,36	79,14	79,93	80,63
Tillæg for særlig tidskrævende indsats:	0114	78,36	79,14	79,93	80,63

De nævnte honorarer, som er **grundhonorarer**, reguleres efter § 30.

NYT

Stk. 2.

Der kan kun gives én første konsultation (ydelse 0110) i behandlingsforløbet for samme sygdomsaktivitet.

Der kan ikke gives honorar for 1. konsultation i de tilfælde, hvor en fysioterapeut behandler en anden fysioterapeuts patienter på grund af ferie, sygdom, barsel, kursus eller anden form for afløsningsvirksomhed.

Der kan kun gives et honorar pr. konsultation og kun 1 konsultation pr. kalenderdag.

Dog kan der honoreres for en kort behandling og opfølgende træningsterapi i samme konsultation.

Undtagelsesvis kan der gives et tillæg til normalbehandlingshonoraret i stk. 1 (ydelse 0111), når der er tale om en særlig tidskrævende indsats.

Når det er fagligt indiceret og begrundet i et væsentligt behov hos patienten, f.eks. som følge af visse handicap og/eller særlige transportbehov, kan der foretages individuel behandling (1. konsultation/statusredegørelse, normal behandling, kort behandling eller tillæg for særlig tidskrævende indsats) og holdtræning samme dag.

Ved individuel behandling samme dag som holdtræning skal anvendes særlige ydelsesnumre: 0120 for 1. konsultation, 0121 for normalbehandling, 0122 for kort behandling og 0124 for tillæg for særlig tidskrævende indsats. Der kan ikke foretages opfølgende træningsterapi og holdtræning samme dag.

ANMÆRKNING TIL § 29 A:

Kort behandling

En kort behandling er en mindre indsatskrævende behandling end normalbehandlingen, som f.eks.:

- *opfølgende ultralydsbehandling efter idrætsskade eller traume,*
- *behandling af leddegigt i hænder med parafinbade*
- *udskiftning af en tapening eller anden bandagering*
- *behandling af enkelt finger- eller tåled og lignende*

Opfølgende træningsterapi

Ved opfølgende træningsterapi forstås, at patienten efter instruktion gennemfører et individuelt træningsprogram.

Det er fysioterapeutens ansvar at tilrettelægge træningen, progrediere træningsprogrammet samt sørge for, at træningen foregår under tilstrækkelig supervision.

Særlig tidskrævende indsats

Når et eller flere af nedenstående symptomer eller funktionsevnetab hos sikrede medfører et øget tidsforbrug i behandlingen, kan normalbehandlingshonoraret i § 29 A, (ydelse 0111), suppleres med en tillæggydelse efter § 29 A, (ydelse 0114):

- *kommunikationsbesvær*
- *spasticitet*
- *tabt gang- eller støttefunktion*
- *omfattende muskelatrofi*
- *omfattende koordinationsforstyrrelser*
- *multiple kontrakturer*
- *multiple ledaffektioner*

Honoraret for 1. konsultation kan også suppleres med tillæggydelsen, hvis konsultationen er ekstra tidskrævende som følge af kommunikationsbesvær.

Individuel behandling og holdtræning samme dag

Tilbuddet gælder kun patienter, hvor det er nødvendigt med en tonusnedsættende eller smertelindrende behandling for at holdtræningen kan gennemføres med den ønskede effekt. Parterne er enige om, at tilbuddet ikke bør være standard. Parterne har derfor aftalt at følge udviklingen og foretage evt. nødvendige præciseringer eller indskrænkninger i målgruppen i løbet af overenskomstperioden.

§ 29 B HONORARER FOR HOLDTRÆNING

Honoraret for holdtræning i træningslokaler eller bassin (ydelse 8050) fastsættes for patienter, der modtager almen fysioterapi (betaling af en patientandel), til 2/3 af honoraret for en normalbehandling, jf. § 29A, (ydelse 0111).

Honoraret pr. patient er det samme uanset antallet af patienter på holdet.

Ved afbud beregnes der ikke honorar for de patienter, som melder afbud, jf. dog afbudsbestemmelsen i § 32, stk. 5.

§ 29C FÆLLESBESTEMMELSER FOR § 29A OG B

NYT

Stk. 1.

Honoreringen efter § 29A og B for de i § 28 nævnte ydelser med tilhørende ydelsesbeskrivelse er fastsat under hensyntagen til bl.a. følgende krav og behov:

- etablering af holdtræningslokaler og holdtræningsfaciliteter
- **de af parterne aftalte hensyn til adgangsforhold og indretning i forhold til bevægelsehæmmede i henhold til § 18, stk. 7**
- arbejdstid til tværfaglig og tværsektoriel kommunikation
- anskaffelse af informationsteknologi mv. til kommunikation med andre faggrupper og myndigheder
- deltagelse i efter- og videreuddannelse, regionale/kommunale konferencer og lignende
- arbejdstid i forbindelse med regionale/kommunale eller landsdækkende kvalitetsudviklingsprojekter
- administration af den vederlagsfri ordning (nye retningslinier, ændret administration mv.)
- omsorgsopgaver i forbindelse med nyudskrevne patienter og flere svært handicappede patienter i klinikken
- krav om arbejdspladsvurdering

Stk. 2.
Udgået.

NYT

Stk. 3.

De i §§ 29 A og B nævnte honorarer forudsætter, at behandlingen udføres inden for fysioterapeutens sædvanlige arbejdstid. Hvis dette ikke er tilfældet, **og behandlingen tillige udføres uden for klinikens sædvanlige åbningstid**, betaler patienten et tillæg uden tilskud med følgende grundhonorarer:

Ydelse	Ydelsesnummer	Honorar			
		01-01-2009	01-04-2008	01-04-2009	01-04-2010
Hverdage kl. 16 - 20, lørdag dog kl. 8.00 - 20.00:	3001	127,84	129,12	130,40	131,55
Hverdage kl. 20.00 – 8.00 og søn- og helligdage:	3002	255,68	258,24	260,79	263,09

Stk. 4.

Til fysioterapeuter med fast klinikadresse ydes ved behandling i patientens hjem et afstandstillæg til et af de i §§ 29A og B nævnte honorarer med følgende grundhonorarer:

Afstanden mellem fysioterapeutens klinik og patientens bopæl:

Ydelse Km.	Ydelsesnummer	Honorar			
		01-01-2008	01-04-2008	01-04-2009	01-04-2010
0-4 km.:	2001/2101	80,12	80,92	81,72	82,44
5-10 km.:	2002/2102	94,66	95,61	96,55	97,41
Over 10 km:	2003/2103	128,30	129,58	130,87	132,02

NYT

Stk. 5.

Til fysioterapeuter uden fast klinikadresse ydes ved behandling i patientens hjem et afstandstillæg (**ydelse 2201/2202**) til et af de i §§ 29A og B nævnte honorarer med **kr. 80,12 (01-01-2008 niveau)**. **Pr. den 01-04-2008 ændres grundbeløbet til kr. 80,92, pr. den 01-04-2009 til kr. 81,72 og pr. den 01-04-2010 til kr. 82,44.**

Stk. 6.

Behandler fysioterapeuten i samme besøg flere patienter på samme institution, i tæt sammenliggende boliger eller lignende, beregnes kun et afstandstillæg, som i dette tilfælde betales fuldt ud af regionen/**kommunen**. I tvivlstilfælde kan sagen afgøres af samarbejdsudvalget.

Stk. 7.

Fysioterapeuten kan hos patienten opkræve et beløb til dækning af kørselsudgifter. Beløbet udgør det samme, som af staten er fastsat til benyttelse af eget befordringsmiddel.

ANMÆRKNING TIL § 29A-C:

Regionens tilskud til konsultationer, herunder holdtræning fastsættes ved bekendtgørelse fra sundhedsministeren. Tilskuddet udgør pr. 01-01-2008 39,3 %.

ANMÆRKNING TIL § 29C, STK. 5:

Regionens tilskud til afstandstillæg fastsættes ved bekendtgørelse fra sundhedsministeren. Tilskuddet udgør pr. 01-01-2008 40 %.

ANMÆRKNING TIL § 29C, STK. 6:

Ved sammenliggende boliger forstås boliger i samme eller nærliggende opgange, klyngehuse eller lignende.

ANMÆRKNING TIL § 29 C, STK. 7:

Beløbet udgør pr. den 01-01-2008 3,47 kr. pr. km. for de første 20.000 km. i et regnskabsår og 1,83 kr. pr. km. for kørsel herudover (ydelse 1001/1002).

NYT

§ 29D VEJLEDENDE HONORERING AF FYSIOTERAPEUTER FOR DELTAGELSE I MØDER M.V. OM KONKRETE PATIENTER

Stk. 1.

Administrativt personale og andre ansatte i kommuner og regioner, der varetager sociale og sundhedsmæssige opgaver, kan henvende sig til den praktiserende fysioterapeut i forbindelse med tværfaglige konferencer el. lign. om konkrete patienter, hvor tværfaglig afklaring og koordinering af patientforløb er det primære formål.

Stk. 2.

For deltagelse i konferencer og møder m.v. i regioner og kommuner om konkrete patienter fastsættes følgende vejledende grundhonorarer. Honoraret gælder dog altid, såfremt der ikke foreligger en alternativ aftale om honorering forud for mødet. Honoraret betales fuldt ud af det offentlige.

Ydelse	Ydelses- nummer	Honorar			
		01-01- 2008	01-04- 2008	01-04- 2009	01-04- 2010
Telefonisk henvendelse	3201	39,19	39,58	39,97	40,33
Deltagelse i møder pr. påbegyndt kvarter	3301	117,56	118,74	119,91	120,97
Transport til møde pr. påbegyndt kvarter	3410	117,56	118,74	119,91	120,97

ANMÆRKNING TIL § 29D, STK. 2:

Ydelse 3201 anvendes ved telefonisk henvendelse til og fra kommunernes og regionernes forvaltninger/sundhedspersoner.

Ydelse 3301 anvendes ved fysioterapeutens deltagelse i møder med kommunen og/eller regionen om konkrete patienter.

Ydelse 3410 anvendes i forbindelse med ydelser, der ikke finder sted i fysioterapeutens klinik til honorering af fysioterapeutens tidsforbrug på transport til mødestedet.

Stk. 3.

Der kan honoreres for telefoniske henvendelser fra fysioterapeuten til kommunernes og regionernes forvaltninger/sundhedspersoner, når det skønnes, at en kommunal/regional indsats er særligt påkrævet eller en dialog er absolut nødvendig for at optimere patientens videre behandlingsforløb.

ANMÆRKNING TIL § 29D, STK. 3:

Parterne er enige om at evaluere ydelsen telefonkonsultation (ydelse 3201) i forbindelse med næste overenskomstfornyelse.

Stk. 4.

Kommunen eller regionen yder transportgodtgørelse pr. påbegyndt kilometer (ydelse 1003/1004). Beløbet udgør det samme, som af staten er fastsat til benyttelse af eget befordringsmiddel.

ANMÆRKNING TIL § 29D

Fysioterapeuten har ikke pligt til at deltage i konferencer, møder og lignende om konkrete patienter, men fysioterapeuten tilstræber deltagelse. Udarbejdelse af skriftlige erklæringer eller lignende er ikke indeholdt i honorarerne.

NYT

§ 30. REGULERING AF HONORARER

Stk. 1.

Honorarerne i § 29A, B, C og D er grundhonorarer fastsat pr. den 1. oktober 2007.

Stk. 2.

Omkostningsandelen af honorarerne efter stk. 1. (25 pct. af honorarerne) reguleres med 0,217 procentpoint for hvert udsving i nettoprisindekset (juli 2000 = 100) udover 114,5. Ved udsving mindre end ét procentpoint i nettoprisindekset reguleres med en forholdsmæssig andel af 0,217 procentpoint.

Stk. 3.

Nettoandelen af honorarerne efter stk. 1. (75 pct. af honorarerne): Ved ændring i indekset for den særlige reguleringsprocent for regioner og kommuner i forhold til det pr. den 01-10-2007 gældende (116,5293), reguleres honorarerne med 0,644 procentpoint for hver procentpoints ændring (og tilsvarende for dele af 1 procentpoint).

ANMÆRKNING TIL § 30, stk. 3:

I de tilfælde, hvor der ved overenskomstfornyelse for de ansatte i regioner og kommuner aftales løntrinsprojekter eller lignende, som træder i stedet for en stigning i den særlige reguleringsprocent, skal overenskomstens honorarer reguleres tilsvarende.

Stk. 4.

Ved beregning af den samlede reguleringsprocent for honorarerne efter stk. 1 sammenlægges procenterne beregnet efter stk. 2. og 3., og den endelige reguleringsprocent angives med én decimal.

Stk. 5.

Reguleringerne efter stk. 1. – 4. finder sted pr. 1. april og 1. oktober.

Stk. 6.

Ved eventuelle ændringer af de i overenskomsten nævnte grundhonorarer eller ved ændringer i den særlige reguleringsprocent for regioner og kommuner i forhold til forudsætningerne for bestemmel-

serne i denne paragraf, skal den i stk. 1. – 5. fastsatte regulering genforhandles, hvis en af parterne stiller krav herom.

KAPITEL VII. AFREGNINGSBESTEMMELSER

NYT

§ 31. ELEKTRONISK AFREGNING

Stk. 1

Fysioterapeuten skal afregne elektronisk med den region, hvor fysioterapeutens klinik er beliggende. Afregningen skal foregå efter MedCom standarden.

Stk. 2.

Der skal ved en udført behandling udskrives en regningsblanket indeholdende 2 kopier.

Den ene kopi underskrives af patienten eller eventuelt af dennes stedfortræder. I ekstraordinære tilfælde, hvor det ikke har været muligt at opnå fornøden underskrift, anføres på regningen begrundelse herfor.

Den anden kopi anvendes som kvittering til patienten.

Af blanketten skal fremgå patientens personnummer, navn og adresse, regionsnummer, dato for ydelserne samt ydelsernes antal og art. Af blanketten skal endvidere fremgå fysioterapeutens navn, konsultationsadresse og ydernummer, det samlede honorar, regions/kommunens tilskud samt patientens andel af honoraret.

Fysioterapeuter, som har installeret aflæsningsudstyr, der kan aflæse sundhedskortets stregkode eller magnetstriben, kan anvende kortet som elektronisk registrering ved patienthenvendelse til fysioterapipraksis. Underskrift via sundhedskortet kan ske en gang pr. regning. Den nærmere procedure aftales mellem parterne og meddeles fysioterapeuten af regionen/kommunerne i regionen.

Kravet om klinikkens/yderens opbevaring af underskrevne regningskopier i to år bortfalder for så vidt angår regninger underskrevet med sundhedskort, når ordningen efter et kvartal fungerer tilfredsstillende.

Stk. 3.

Når behandlingen er udført og afregnet med patienten, fremsender fysioterapeuten inden den 3. i måneden til den region, hvor fysioterapeuten har klinik, afregningsmateriale vedrørende udførte behandlinger efter denne overenskomst.

Ved sidste fremsendelse i et behandlingsforløb markeres det i afregningsoplysningerne, at behandlingen er afsluttet, samt hvor mange behandlinger der er givet i behandlingsforløbet. Ved behandlingsforløb udover et år angives det i december afregningen, hvor mange behandlinger der er givet i kalenderåret.

De af patienten underskrevne regningskopier samt lægehenvielsen opbevares af klinikken/yderen i 2 år. Den enkelte region kan dog beslutte, at kopierne løbende skal fremsendes til regionen i forbindelse med afregningen.

Stk. 4.

Udbetaling af tilgodehavende for afregningsmateriale indsendt inden den 3. i måneden finder sted således, at beløbet er til rådighed senest den 15. i samme måned.

§ 32. GENERELLE AFREGNINGSBESTEMMELSER

Stk. 1.

Ved afregning betragtes regionens beregninger som gældende.

Stk. 2.

I tilfælde af afvigelser mellem regionens beregninger og fysioterapeutens opgørelse, har begge parter krav på at få foretaget en nærmere opgørelse. Opgørelsen skal så vidt muligt være afsluttet inden følgende afregningsmåned.

Stk. 3.

Patienten kan under behandlingsforløbet af fysioterapeuten afkræves acontobetaling for sin del af honoraret for udførte behandlinger.

Ved behandlingens afslutning betaler patienten sin del af honoraret fratrukket eventuelle acontobetaling direkte til fysioterapeuten, der forsyner patienten med kopiregning i kvitteret stand.

Stk. 4.

For personer omfattet af sikringsgruppe 2 foretages nettoafregning, således at det offentlige tilskud til behandling fradrages det honorar, fysioterapeuten beregner sig, og afregnes direkte med regionen. Overenskomstens principper for afregning gælder også for gruppe 2-sikrede patienter.

Stk. 5.

Afbud fra patienten skal så vidt muligt meddeles fysioterapeuten dagen før den aftalte behandlingsdato. Undlader sikrede at melde afbud senest kl. 9.00 på behandlingsdagen, kan fysioterapeuten pålægge patienten at godtgøre kr. 160,00 (ureguleret).

ANMÆRKNING TIL § 34, STK. 5:

Parterne er enige om, at undskyldelige udeblivelser/sene afbud ikke kan betinge opkrævning af patientgodtgørelse.

§ 33. UDGÅET

§ 34. INFORMATIONS- OG KONTROLBESTEMMELSE

Stk. 1.

Parterne er enige om, at det er vigtigt til stadighed at sikre og udvikle kvaliteten i den fysioterapeutiske behandling. Til brug for denne kvalitetssikring og -udvikling stiller samarbejdsudvalgets sekretariat informationer til rådighed for den enkelte yder om dennes ydelsesmønster relateret til regionen og landet som helhed. Oplysningerne opgøres i forhold til patienternes alder, køn og for så vidt angår vederlagsfri fysioterapi også diagnose.

Stk. 2.

Samarbejdsudvalgets sekretariat foretager endvidere hvert år pr. 1. januar en opgørelse over de samlede udgifter og det samlede antal ydelser, der er præsteret det foregående regnskabsår. Endvidere udarbejdes en opgørelse over det samlede antal patienter, der har modtaget fysioterapeutisk behandling i det foregående regnskabsår.

Stk. 3.

Samarbejdsudvalgets sekretariat foretager hvert år pr. 1. januar en opgørelse over udgifter, antal honorarer fordelt på honorartyper og patienter ved fysioterapeutisk behandling, fordelt på de enkelte ydere. Opgørelsen skal omfatte de absolutte udgifts-, honorar- og patienttal samt de tilsvarende oplysninger i forhold til regionen og landet som helhed. Endvidere skal opgørelsen til brug for den enkelte yder indeholde oplysninger om den gennemsnitlige udgift til individuel behandling og holdtræning pr. patient sammenholdt med de tilsvarende tal for regionen og landet som helhed. **Alle opgørelser skal være opdelt på hhv. almindelig fysioterapi**

og vederlagsfri fysioterapi og indeholde oplysninger om patienters alder og køn. Den nærmere udformning af opgørelserne til de enkelte ydere aftales mellem overenskomstens parter.

Stk. 4.

Årsopgørelsen vedrørende hver enkelt yder fremsendes til vedkommende.

Stk. 5.

Samarbejdsudvalget vurderer senest et halvt år efter regnskabsårets afslutning den enkelte yders gennemsnitlige udgift til individuel behandling og holdtræning pr. patient i forhold til den gennemsnitlige udgift til individuel behandling og holdtræning pr. patient i regionen som helhed.

Stk. 6.

Såfremt det ved denne gennemgang viser sig, at den gennemsnitlige udgift til individuel behandling og holdtræning pr. patient hos en yder har overskredet den gennemsnitlige udgift til individuel behandling og holdtræning pr. patient i regionen som helhed med 25 % eller derover under samtidig hensyntagen til landsgennemsnittet, skal der foretages en undersøgelse af årsagen til det høje behandlingsniveau. **Undersøgelsen skal omfatte både almindelig og vederlagsfri behandling, sådan at samarbejdsudvalget kan opnå et helhedsindtryk af yderens produktion.**

Stk. 7.

De ydere i regionen, hvis udgifter til individuel behandling og holdtræning pr. patient ligger over gennemsnittet med mere end nævnt i stk. 5, skal høres af samarbejdsudvalget, idet der ved undersøgelsen skal tages hensyn til forhold, som kan have indflydelse på det høje behandlingsniveau.

Stk. 8.

For så vidt samarbejdsudvalget efter foretaget undersøgelse finder grundlag for det, kan samarbejdsudvalget pålægge den enkelte yder en højestegrænse på regionsgennemsnittet + 25 %, eller hvis der er enighed herom en højere individuelt fastsat højestegrænse, på yderens behandlingsniveau pr. patient som helhed eller på enkeltydelser inden for individuel behandling og/eller holdtræning.

Stk. 9.

Samarbejdsudvalgets fastsættelse af en højestegrænse på en yder skal indberettes til landssamarbejdsudvalget. Landssamarbejdsudvalget kan fastholde eller ændre samarbejdsudvalgets afgørelse. Landssamarbejdsudvalget kan endvidere tilbagesende sagen til fornyet behandling i samarbejdsudvalget.

Stk. 10.

Højestegrænsen kan iværksættes fra følgende kvartals begyndelse.

NYT

Stk. 11.

Højestegrænsen for en yders behandlingsniveau pr. patient fastsat af samarbejdsudvalget eller landssamarbejdsudvalget bortfalder, når udgiften i 2 år har ligget under den aftalte højde, men kan af det udvalg, der har fastsat højestegrænsen, forlænges for et år ad gangen. **Hvis fysioterapeuten over for samarbejdsudvalget sandsynliggør, at forudsætningerne for den fastsatte højestegrænse er ændret væsentligt i perioden efter fastsættelsen, er samarbejdsudvalget forpligtet til at vurdere den pålagte højestegrænse på ny. Samarbejdsudvalget kan på baggrund af vurderingen fastholde, ændre eller fjerne højestegrænsen.**

Stk. 12.

De i stk. 2 og 3 nævnte undersøgelser kan i øvrigt iværksættes på ethvert tidspunkt, hvis regionen finder det nødvendigt.

ANMÆRKNING TIL § 34:

I bilag 2 til overenskomsten findes en vejledning til brug for sager om fastsættelse af højestegrænser.

KAPITEL VIII. KLAGEREGLER

§ 35. KLAGEREGLERNES OMFANG

Stk. 1.

Klagereglerne omfatter regionerne, kommunerne, gruppe 1- og 2-sikrede og alle overenskomsttilmeldte fysioterapeuter.

Stk. 2.

Klagereglerne omfatter de forhold, der er omhandlet i overenskomsten.

ANMÆRKNING TIL § 35, STK. 2:

Klager over fysioterapeuters faglige virksomhed indbringes for Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, jf. lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse mv.

§ 36. FREMSÆTTELSE AF KLAGER

Stk. 1.

Klager fra patienter fremsættes **over for den kommune, hvor patienten bor, eller direkte over for regionen.**

Stk. 2.

Klager fra fysioterapeuter fremsættes over for Danske Fysioterapeuter.

Stk. 3.

Klager skal fremsættes skriftligt. Alle klager skal fremsættes inden 6 uger efter at det forhold, der giver anledning til klagen, er kommet til klagerens kundskab.

Stk. 4.

Forinden klagen videresendes til samarbejdsudvalget vurderer **samarbejdsudvalgets sekretariat og Danske Fysioterapeuter**, om der er grundlag for at motivere til kontakt mellem klager og vedkommende, der er klaget over (forlig).

§ 37. BEHANDLING AF KLAGER FRA PATIENTER

Stk. 1.

Klagen behandles af samarbejdsudvalget i den region, hvor fysioterapeuten har sin praksis.

Stk. 2.

Samarbejdsudvalget indhenter, for så vidt klagen ikke kan afvises som ubeføjet, en udtalelse fra den part, der er klaget over.

§ 38. BEHANDLING AF KLAGER FRA FYSIOTERAPEUTER

Stk. 1.

Danske Fysioterapeuter indhenter, for så vidt klagen ikke kan afvises som ubeføjet, en udtalelse fra den part, der er klaget over, dog for så vidt angår klager over patienter, en udtalelse gennem regionen/**kommunen**.

Stk. 2.

Såfremt Danske Fysioterapeuter ikke mener at kunne afvise klagen, indbringes klagen for samarbejdsudvalget.

§ 39. ANKE

Samarbejdsudvalgets afgørelse kan inden 6 uger efter modtagelsen af afgørelsen af klageren eller den indklagede indbringes for landssamarbejdsudvalget.

§ 40. FÆLLESREGLER FOR BEHANDLING AF KLAGER

Stk. 1.

Ved klager, der ikke omfattes af klagereglerne, skal klageren oplyses herom og vejledes med hensyn til andre klagemuligheder.

Stk. 2.

Klager kan ikke afgøres ved forhandling med den part, der klages over og den, der behandler klagen.

Stk. 3.

Parterne i klagesager er forpligtede til at afgive fuld oplysning om alle sagen vedrørende forhold til den instans, der har sagen under behandling.

Stk. 4.

Klagesager skal behandles som fortrolige. Offentliggørelse kan kun finde sted efter vedtagelse i landssamarbejdsudvalget og skal da ske i "Fysioterapeuten" og ved meddelelser fra Regionernes Lønnings- og Takstnævn.

Stk. 5.

Parterne er pligtige at rette sig efter den trufne afgørelse.

KAPITEL IX. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

§ 41. IKRAFTTRÆDEN OG OPSIGELSE

NYT

Stk. 1.

Overenskomsten træder i kraft den 01-08-2008, med mindre andet er anført i de enkelte bestemmelser.

ANMÆRKNING TIL § 41, STK. 1:

Overenskomsten har været gældende fra 01-01-2008. Som følge af overdragelsen af myndighedsansvaret for vederlagsfri fysioterapi fra regioner til kommuner pr. 01-08-2008 er foretaget en række tilpasninger i overenskomsten. Disse er ligesom de ændringer, der blev gennemført i forbindelse med seneste overenskomstfornyelse markeret med fed skrifttype.

NYT

Stk. 2.

Overenskomsten kan af begge parter opsiges med mindst 3 måneders varsel til ophør den 1. i en måned.

Næste forhandling om ændringer af overenskomsten **bør være gennemført den 01-09-2010.**

Stk. 3.

Med hensyn til den økonomiske ramme gælder protokollat vedrørende overenskomstens økonomi.

Stk. 4.

Er der enighed mellem parterne om at ændre enkelte af overenskomstens bestemmelser, kan dette ske i overenskomstperioden uden forudgående opsigelse.

København, **den 03-07-2008**

For REGIONERNES LØNNINGS- OG TAKSTNÆVN:

Kristian Ebbensgaard

/

Thorkild Rotenberg

For DANSKE FYSIOTERAPEUTER:

Johnny Kuhr

/

Esben Riis

Overenskomsten er ændret ved aftaler af 16-03-1989, 08-05-1989, 26-06-1989, 01-03-1990, 21-03-1991, 22-03-1991, 04-12-1991, 13-01-1994, 03-05-1995, 21-12-2000, 15-09-2004, 12-10-2007 og **03-07-2008**

NYT

PROTOKOLLAT VEDRØRENDE OVERENSKOMSTENS ØKONOMI

Parterne er enige om, at de årlige regionale udgifter til fysioterapi skal fastholdes **på 295,989 mio. kr. (2006-niveau) med tillæg**

- som følge af aftalte honorarstigninger pr. den **01-04-2008, pr. den 01-04-2009 og pr. den 01-04-2010 (samt virkning på 0,256 pct. i 2007 vedrørende aftalt stigning pr. den 01-04-2006)**,
- som følge af løn- og prisregulering af honorarerne i henhold til overenskomstens bestemmelser herom, og
- som følge af udviklingen i det faktiske antal patienter.

Grundlaget for beregning af den fastsatte økonomiske ramme er **352.810 patienter (2006-niveau)**.

Udgiftsudviklingen inden for overenskomstens område følges af parterne i årlige opgørelser, der viser regionernes faktiske udgifter vurderet i forhold til den årlige ramme reguleret for de oven for nævnte elementer, første gang, når oplysningerne for **2007** foreligger.

I grundlaget for vurderingen af udgiftsudviklingen i forhold til den årlige ramme skal indgå ændringer uden for parternes beslutningskompetence, der påvirker overenskomstens økonomi, herunder ændringer der kan føre til en forøget udgift til afstandstillæg **samt patientgruppens alderssammensætning**.

Samarbejdsudvalgene følger udviklingen løbende og skal årligt afgive en redegørelse til de centrale parter for de ændringer, der har fundet sted i området, herunder afgive en vurdering af om denne udvikling er udtryk for en ændret patienttyngde og/eller i hvilken udstrækning den kan tilskrives fysioterapeuternes adfærd.

Hvis de årlige udgifter ikke når op på det aftalte niveau på årsbasis, er parterne enige om, at der optages forhandlinger med henblik på at vurdere, om mindreforbruget kan danne grundlag for en forholdsvis forbedring af fysioterapeuternes økonomi.

Hvis udgifterne til fysioterapi overstiger den aftalte ramme, er parterne enige om,

- at der med virkning fra **1. oktober** efter opgørelsen foreligger (**i begyndelsen af samme år**), sker en nedsættelse af honorarerne for alle overenskomstens ydelser, med mindre andet aftales mellem parterne (nedsættelsen af honorarerne skal svare til den pro-

centvise forskel mellem den aftalte økonomiske ramme og de faktiske udgifter),

- at såfremt honoraret nedsættes, optages der straks forhandlinger om en afklaring og eliminering af årsager til overskridelse af økonomirammen.

Såfremt det efter forhandling om ændring af ordningen vurderes, at ordningen fremover kan holdes indenfor den fastsatte økonomiske ramme, tilbageføres honorarerne til det niveau, der var gældende før honorarnedsættelsen.

PROTOKOLLAT VEDRØRENDE KVALITETSUDVIKLING

Der er mellem parterne enighed om at følge den almindelige kvalitetsudvikling med henblik på en vurdering af tilrettelæggelsen af en særlig organisation på området. Indtil en sådan beslutning foreligger og indtil videre, bør der optages et fast punkt vedrørende kvalitetsudvikling på møderne i landssamarbejdsudvalget mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Danske Fysioterapeuter.

I landssamarbejdsudvalget skal man overveje, hvilke oplysninger vedrørende fysioterapeutiske forhold regionerne og kommunerne bør stille til rådighed for fysioterapeuterne til brug for arbejdet med kvalitetsudvikling i den enkelte praksis.

NYT

PROTOKOLLAT VEDRØRENDE SAMARBEJDE, KOORDINATION OG KVALITETSSIKRING MELLEML PRAKTISERENDE FYSIOTERAPEUTER OG ANDRE OMRÅDER I SUNDHEDSVÆSENET

Parterne er enige om, at regionerne og kommunerne har til opgave at:

- arbejde for at præcisere og optimere kommunikation mellem sundhedssektorerne,
- formidle viden om ændrede eller nye behandlingsregimer og -strategier fra sygehusafdelinger til praksissektoren, samt udvikle mulighederne for erfaringsudveksling og gensidig faglig sparring,
- fremme, at der etableres en dialog på kommuneniveau med de praktiserende fysioterapeuter om indholdet og omfanget af de fysioterapeutiske tilbud set i forhold til behovet for kapacitet og valgmuligheder, jf. praksisplanen.

- fremme samarbejde og koordination mellem praktiserende fysioterapeuter og praktiserende læger samt relevante samarbejdspartnere i øvrigt,
- indsamle og vedligeholde information og viden om tilbuddet hos de praktiserende fysioterapeuter i regionen, blandt andet om adgangsforhold, klinikudstyr og tilbud til patienter med specielle behandlingsbehov og formidle denne viden til relevante dele af den øvrige sundhedssektor samt til borgerne,
- fremme, og understøtte kvalitetsudviklingsprojekter, herunder tværsektorielle projekter,
- opbygge og vedligeholde løbende tværsektoriel kommunikation eksempelvis i form af informationsmøder og skriftlig information om nye faglige tiltag, og
- fremme mulighederne for forskning vedrørende fysioterapi, herunder forskning der går på tværs af sektorgrænserne.

Parterne er enige om, at praksiskonsulenter kan medvirke ved løsningen af disse opgaver og herunder kan

- medvirke til at sikre mere sammenhængende patient- og genoptræningsforløb,
- fungere som bindeled mellem de forskellige sektorer i sundhedsvæsenet og skabe formelle og uformelle samarbejdsrelationer,
- bidrage til at skabe netværk mellem de praktiserende fysioterapeuter,
- inddrages som ressourceperson i forhold til planlægningsopgaver,
- udvikle fælles standarder og kvalitetsmål,
- sætte fokus på særlige indsatsområder,
- udvikle faglige miljøer på tværs af faggrupper og sektorer og
- styrke den faglige indsats gennem dokumentation, uddannelse og forskning

Parterne anbefaler en fortsat udbygning og etablering af praksiskonsulentordninger inden for fysioterapi i alle regioner.

NYT

AFTALE OM DRØFTELSE OM SAMARBEJDE OG KOORDINERING I FORLÆNGELSE AF OVERENSKOMSTAFTALEN

I lyset af strukturreformen og den kommende opgave- og ansvarsfordeling mellem praksissektoren, regioner og kommuner på fysioterapiområdet er det mellem parterne aftalt, at der i forlængelse af indgåelse af denne overenskomst indledes separate drøftelser om det fremtidige koordineringsbehov, herunder drøftelse af mulighederne for at indgå en aftale om vejledende takster for samarbejde mellem praktiserende fysioterapeuter og regioner, henholdsvis kommuner i lighed med aftalen om Vejledende takster for samarbejde mellem praktiserende læger og kommuner.

****NYT****

PROTOKOLLAT VEDRØRENDE PENSIONSORDNING OG ERHVERVSUDYGTIGHEDSFORSIKRINGER

Protokollatet gælder for fysioterapeuter, der er tilmeldt overenskomsterne som klinikindehaver (ejer), lejer eller fysioterapeut uden fast klinkadresse, jf. § 15, stk. 1-2.

Alle fysioterapeuter, der nytilmeldes overenskomsten, omfattes af ordningen.

Tilmelding i forbindelse med flytning betragtes i den forbindelse ikke som nytilmelding.

Fysioterapeuter, der inden ordningens begyndelsesdato den 24-05-2005 er tilmeldt overenskomsten omfattes ikke af pensionsordningen. De har dog til enhver tid mulighed for at tilmelde sig pensionsordningen med én måneds varsel. Tilmelding sker ved henvendelse til den myndighed, der administrerer ydernumrene i den pågældende region.

Regionen fratrækker ved den månedlige udbetaling af fysioterapeutens honorar det til enhver tid mellem Danske Fysioterapeuter og Regionernes Lønnings- og Takstnævn aftalte bidrag til en kollektiv pensionsordning og indbetaler det på en aftalt konto med de nødvendige oplysninger om den enkelte yder.

Samtidig fratrækker og indbetaler regionen et mellem parterne aftalt beløb for hver enkelt fysioterapeut, som er tilmeldt overenskomsten, til dækning af en kollektiv erhvervsudygtighedsforsikring i et aner-

kendt pensions-/forsikrings-selskab. Beløbet indbetales til samme konto som bidraget til pensionsordningen.

Der gælder de retningslinier for styring og administration af pensionsordningen, som er aftalt mellem overenskomstens parter.

BILAG 1. YDELSESBESKRIVELSE, JF. § 28

Førstekonsultationsydelser:

I den første konsultation indgår foruden de primære ydelser: fysioterapeutisk undersøgelse, information og vejledning også optagelse af anamnese, journalisering og såfremt det er indiceret, indledende behandling.

Fysioterapeutisk undersøgelse:

Indikation: Ydelsen udføres ved fysioterapeutens første kontakt med patienten i relation til den aktuelle lidelse. Formålet er at få stillet en funktionsdiagnose som udgangspunkt for en målrettet og effektiv behandlingsindsats. Ydelsen danner baggrund for tilrettelæggelsen og evalueringen af behandlingen.

Ydelsen kan gentages i behandlingsforløbet, hvis der sker væsentlige ændringer i patientens tilstand.

Information og vejledning:

Indikation: Ydelsen danner grundlag for patientens forståelse af sygdommen og motivation for aktiv deltagelse og samarbejde.

Ydelsen indeholder:

Information om sygdoms- og smertemekanismer samt smerteadfærd ud fra resultaterne af undersøgelsen.

Oplysning om den valgte behandlingsstrategi og behandlingsplanlægning samt fastsættelse af mål for behandlingen i relation til smertelindring og/eller forbedret funktionsniveau – senere i forløbet evaluering af målene.

Rådgivning om egenindsats, hensigtsmæssig aktivitetsniveau og livsstilsændringer.

Vejledning om forebyggelse af tilbagefald og om helbredsfræmmende tiltag.

Drøftelse af forventelige reaktioner på behandlingen, samt forventninger til forløbet.

Denne ydelse kan gentages efter behov i behandlingen.

Behandlingsydelser:

I behandlingen indgår altid opfølgning på anamnese og undersøgelse, journalisering samt revurdering og evt. ændring af behandlingsplan i henhold til patientens tilstand siden sidste behandling. Ydelserne kan med undtagelse af apparatur-, kompenserende - og manuel behandling indgå i såvel individuel behandling som hold- og gruppetræning.

Biomekanisk bevægelsesterapi

Indikation:

Nedsat bevægelseskapacitet grundet dysfunktioner i muskel-/skelet-systemet

Ydelsen indeholder:

- Styrketræning
- Udholdenhedstræning
- Konditionstræning
- Mobilitetstræning
- Cirkulationsbefordrende øvelser
- Strækninger

Neurofysioterapi

Indikation:

Nedsat bevægelseskapacitet grundet dysfunktioner i det neuromotoriske system

Ydelsen indeholder:

- Grundmotorisk træning af basisfunktioner
- Træning af posturalitet og balance
- Kontrakturprofylakse
- Koordinationstræning
- Tonusregulering
- Sanseintegrationstræning

Psykomotorisk bevægelsesterapi

Indikation:

Nedsat bevægelseskapacitet grundet psykofysiske dysfunktioner

Ydelsen indeholder:

- Træning af kropsbevidsthed
- Træning af kropsjeg funktionerne, herunder grounding
- Træning af bevægelsesfærdigheder og handlemuligheder
- Træning af ekspressivitet

- Træning af interaktion og kommunikation

ADL-funktionstræning (ADL = activity of daily living)

Indikation:

Ydelsen gives til bevægelseshæmmede, der har problemer med at udføre dagligdags aktiviteter.

Ydelsen indeholder:

- Træning af forflytninger/lejringer, herunder gangtræning
- Træning af skulder/arm/hånd funktioner
- Træning i brug af hjælpemiddel

Kompenserende behandling

Indikation:

Ydelsen gives til personer med nedsat - eller tabt bevægelsesmæssig funktion.

Ydelsen indeholder:

- Tapening/bandagering
- Vurdering af behov for samt afprøvning og tilpasning af hjælpemiddel

Lungefysioterapi

Indikation:

Ydelsen gives til personer med nedsat lungefunktion.

Ydelsen indeholder:

- Lungefysioterapi med fokus på vitalkapacitet
- Lungefysioterapi ved sekretproblemer
- Maskebehandling (pep, peep, cpap)

Ødembehandling

Indikation:

Kredsløbsforstyrrelser

Ydelsen indeholder:

- Venepumpeterapi
- Lymfødembehandling

Manuel behandling

Indikation:

Ydelsen anvendes som indledende behandling til personer med nedsat bevægelsefunktion og/eller smerter samt opspændt muskulatur. Ydelsen tager sigte på at normalisere funktion af bløddele og led (forudsætning for bevægelse):

Ydelsen indeholder:

- Ledmobilisering /manuel traction
- Manipulation
- Manuel bløddelsbehandling
- Manuel udspændingsbehandling
- Neuroreflektorisk behandling, herunder bindevævsmassage.

Apparaturbehandling

Ydelsen tager sigte på at normalisere funktion af bløddele og led (forudsætning for bevægelse):

Ydelsesformer:

- Mekanisk terapi
  - Ultralyd, indikation: irritationstilstande i væv, hæmatomer, ødemer og frakturer.
  - Vibrationsbehandling, indikation: smerter og forøget muskeltonus.
  - Maskinel traktion, indikation: Tegn på rodtryk og intraartikulære irritationstilstande.
- Elektroterapi (TENS, transcutan nervestimulation, EMS, elektrisk muskelstimulation, NMS, neuromuskulær stimulation, FES, funktionel el-stimulation og kombinationselektroterapi) Indikation: Neuralgier, pareser, inaktivitetsatrofi og spasticitet og smerter i bevægeapparatet.
- Termoterapi (kortbølger, mikrobølger, kolde og varme pakninger). Indikation: Smerter, ødemer.
- Bio-feed-back. Indikation: Ydelsen anvendes til indøvelse af muskelkontrol ved pareser, inaktivitetsatrofi og muskelspændinger.

Information og vejledning

Der henvises til beskrivelsen under "Førstekonsultationsydelser."

BILAG 2. FASTSÆTTELSE AF HØJESTEGRÆNSER, JF. OVERENSKOMSTENS § 34

Efter § 34, stk. 8, i overenskomsten har samarbejdsudvalget under nærmere angivne betingelser mulighed for at pålægge den enkelte fysioterapeut en højestegrænse på regionsgennemsnittet + 25%, eller hvis der er enighed herom en højere højestegrænse.

På det grundlag er Danske Fysioterapeuter og Regionernes Lønnings- og Takstnævn enige om nedennævnte vejledning.

Den konkrete individuelle vurdering

Det er vigtigt, at der foretages en konkret individuel vurdering af de enkelte fysioterapeuter, som ligger over den angivne grænseværdi i overenskomsten på regionsgennemsnittet + 25%, jf. § 34, stk. 6.

Hvis en fysioterapeut har et uforholdsmæssigt stort antal patienter med en meget behandlingskrævende diagnose, kan det ofte være en rimelig forklaring på overskridelsen af grænseværdien. Også aldersfordelingen kan have en vis betydning.

Fysioterapeuter uden fast klinikadresse og andre fysioterapeuter med et stort antal hjemmebehandlinger vil ofte ligge over grænseværdierne, da de modtager mange afstandstillæg. Patienterne er endvidere ofte karakteriseret ved at være mere behandlingskrævende end patienter, der kan behandles på klinik. Disse forhold skal der tages hensyn til ved den samlede vurdering af, om der skal pålægges en højestegrænse.

På en klinik med mange ydere kan man komme ud for, at f.eks. 4 ydere ligger langt under overenskomstens grænseværdier, mens f.eks. 1 yder ligger langt over. Hvis det sandsynliggøres, at fysioterapeuterne har en arbejdsfordeling, hvor den ene fysioterapeut tager sig af de patienter, der har et omfattende behandlingsbehov, mens de øvrige tager sig af de patienter, der har et mindre omfattende behandlingsbehov, kan det være en saglig begrundelse for den ene fysioterapeuts overskridelse af grænseværdien.

Det vil normalt være relevant at høre den kommune, hvor fysioterapeuten har klinikadresse, om der er forhold i kommunen, som kan bidrage til at forklare fysioterapeutens ydelsesmønster.

Den konkrete individuelle begrundelse og ankevejledning

Hvis Samarbejdsudvalget ud fra en konkret individuel vurdering beslutter sig til at pålægge en fysioterapeut en højestegrænse, skal der i brevet til den pågældende gives en konkret individuel begrundelse herfor med op-

lysning om muligheden for at anke afgørelsen til landssamarbejdsudvalget. Ankefristen er 6 uger, jf. § 39 i overenskomsten eller dennes analogi. En begrundelse, som alene siger, at fysioterapeutens forklaring på overskridelsen ikke er fyldestgørende, vil normalt ikke være tilstrækkelig.

Det er vigtigt, at fysioterapeuten præcis ved, hvorfor højestegrænsen pålægges. Dette kan også medvirke til at formindske antallet af ankesager væsentligt.

Den kommune, hvor fysioterapeuten har klinik, skal orienteres om pålagte højestegrænser.

NYT

Konsekvenserne af en overskridelse af højestegrænsen

Hvis Samarbejdsudvalget har besluttet sig til at kræve penge tilbage fra en fysioterapeut i tilfælde af, at en pålagt højestegrænse overskrides, skal dette fremgå af brevet til fysioterapeuten, således at pågældende på forhånd kender konsekvenserne. Tilbagebetaling kan ske ved modregning i fysioterapeutens tilgodehavende hos regionen.

Først 1 år efter pålægget af højestegrænse skal der ske modregning for en eventuel samlet overskridelse i året som helhed af højestegrænsen. **Samarbejdsudvalgets sekretariat sender kvartalsstatistikker ud til de fysioterapeuter, der er pålagt en højestegrænse, således at de kan følge med i, hvordan de ligger i forhold til regionsgennemsnittet.**

Hvis en yder med pålagt højestegrænse ophører med at praktisere for regionen/kommunerne i regionen, inden der er gået et år efter pålægget, foretages der en samlet opgørelse for de nærmeste forudgående måneder med henblik på modregning for en samlet overskridelse i de pågældende måneder som helhed af højestegrænsen.

Når der pålægges en højestegrænse, er det overskridelsen på regionens del, som kan kræves tilbagebetalt.

I øvrigt

Vejledningen kan ikke betragtes som udtømmende.

Vejledningen træder i kraft for højestegrænser, som pålægges efter 01-01-2005.

NYT

Overgangsordning om fastsættelse af højestegrænser i 2007 og 2008 som konsekvens af strukturreformen pr. 01-01-2007

Højestegrænser, der fastsættes i 2008 og senere sker ud fra regionsgennemsnit mod hidtil amts gennemsnit.

I overgangsåret 2007 fastsættes eventuelle nye højestegrænser ud fra de hidtidige amts gennemsnit.

Højestegrænser, som er fastsat/ fastsættes i 2006 eller tidligere år beregnes og administreres fortsat ud fra amts gennemsnittet, indtil en revurdering har fundet sted.

I forbindelse med kontrolstatistikkerne for 2007 revurderer samarbejdsudvalgene i 2008 alle højestegrænser fastsat på baggrund af amts gennemsnittet. Vurderingen sker efter forudgående høring af de ydere, som har fået fastsat en højestegrænse. Derefter tager samarbejdsudvalgene ud fra en konkret vurdering af de enkelte ydres stilling til, om højestegrænserne skal ophæves, ændres eller fortsætte. Hvis de skal fortsætte, sker det på baggrund af regionsgennemsnittet.

RAMMEAFTALE OM FOREBYGGENDE OG OPFØLGENDE HOLD- UNDERVISNING

§ 1. AFTALENS PARTER

Denne aftale, der omfatter forebyggende og opfølgende fysioterapeutisk holdundervisning, er indgået mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Danske Fysioterapeuter.

§ 2. IVÆRKSÆTTELSE AF AFTALE

Stk. 1.

Regionerne kan beslutte at iværksætte en eller flere af de i § 3 nævnte ydelser.

Stk. 2.

Samarbejdsudvalget aftaler den nærmere realisering af regionens beslutning.

Stk. 3.

Landssamarbejdsudvalget orienteres om de i henhold til stk. 1 truffne beslutninger og de i medfør af stk. 2 indgåede aftaler.

ANMÆRKNING TIL § 2:

Der er enighed om, at det beror på regionsrådets beslutning, om holdundervisning efter rammeaftalen skal kunne tilbydes af alle autoriserede fysioterapeuter.

Der er endvidere enighed om, at der ikke er noget i rammeaftalen, der hindrer, at fysioterapeuter, der ikke har ydernummer, forestår holdundervisning.

§ 3. YDELSER

Stk. 1.

Følgende ydelser kan udløses efter beslutning herom i regionerne:

- a. Forebyggende fysioterapeutisk holdundervisning.
- b. Fysioterapeutisk holdundervisning i forbindelse med opfølgning af fysioterapeutisk behandling (efterbehandling).

NYT

Stk. 2.

Fysioterapeutisk holdundervisning omfatter forebyggelse samt opfølgning **på behandling** inden for bl.a. følgende sygdomsområder:

- **Livsstilssygdomme, hvor fysisk aktivitet er en væsentlig forebyggende faktor**
- **Ryg- og nakkeproblemer**
- **Slidgigt og leddegigt**
- **Bækkenbundslidelser**
- **Lunge- og hjerte/karsygdomme**
- **Neurologiske sygdomme**

NYT

Stk. 3.

Ved fysioterapeutisk holdundervisning forstås undervisning af 3-10 eller evt. flere deltagere med det formål at få indsigt i faktorer, der påvirker helbredsproblemet, at få rådgivning om egenomsorg og hensigtsmæssig adfærd relateret til problemet, herunder fysisk aktivitet, samt indøvning af et selvtræningsprogram.

NYT

Stk. 4.

Fysioterapeutisk holdundervisning kan eventuelt udføres i samarbejde med praktiserende læge, speciallæge, eller øvrige relevante faggrupper **samt patienter som rollemodeller.**

§ 4. HENVISNINGSPROCEDURE

Stk. 1.

Henvielse til fysioterapeutisk holdundervisning kan foretages af vedkommendes læge ved anvendelse af en af parterne udarbejdet henvisningsblanket.

Stk. 2.

Personer, som er henvist til fysioterapeutisk behandling efter gældende overenskomst, kan overgå til holdundervisning.

§ 5. HONORAR

NYT

Stk. 1.

Honoraret for de i § 3 nævnte ydelser fastsættes til kr. **348,78 (grundbeløb 01-01-2008)**. Pr. den **01-04-2008** ændres grundbeløbet til **kr. 352,27**, pr. den **01-04-2009** til **kr. 355,76** og pr. den **01-04-2010** til **kr. 358,89** pr. undervisningstime.

Ved undervisning af hold med flere end 6 deltagere honoreres med kr. 40,15 (grundbeløb pr. 01-01-2008) pr. ekstra deltager. Pr. den 01-04-2008 ændres grundbeløbet til kr. 40,55, pr. den 01-04-2009 til kr. 40,95 og pr. den 01-04-2010 til kr. 41,31 pr. ekstra deltager.

Stk. 2.

Regionen afholder udgifterne til undervisningslokale mv.

ANMÆRKNING TIL § 5:

Det regionale tilskud fastsættes ved bekendtgørelse fra sundhedsministeren. Tilskuddet udgør pt. 40 %.

§ 6. REGULERING AF HONORAR

Honoraret reguleres med de i overenskomsten mellem Regionernes Løn- nings- og Takstnævn og Danske Fysioterapeuter anførte reguleringsreg- ler.

NYT

§ 7. AFREGNING

Stk. 1.

Patienten betaler sin andel af honoraret direkte til fysioterapeuten.

Stk. 2.

Afregning af regionens andel af fysioterapeutens honorar foregår må- nedsvis bagud ved indsendelse af en af parterne aftalt blanket til forvalt- ningen i vedkommende region.

Ved afregning anvendes ydelsesnumre pr. patient (4601-4610).

NYT

§ 8. IKRAFTTRÆDEN OG OPSIGELSE

Stk. 1.

Rammeaftalen trådte i kraft den 01-10-1988.

De seneste ændringer træder i kraft den 01-01-2008.

Stk. 2.

Aftalen kan af begge parter opsiges med mindst 3 måneders varsel til op- hør den 1. i en måned.

Næste forhandling om ændring af aftalen på uopsagt grundlag bør være gennemført den 01-09-2010.

Stk. 3.

Regionen kan tilbagekalde sin beslutning om honorering af fysioterapeu-
ters udførelse af de i § 3 nævnte ydelser i henhold til nærværende over-
enskomst med 3 måneders varsel.

København den 12-10-2007

For REGIONERNES LØNNINGS- OG TAKSTNÆVN:

Signe Friberg

/

Thorkild Rotenberg

For DANSKE FYSIOTERAPEUTER:

Johnny Kuhr

/

Esben Riis

Rammeaftalen er senest ændret ved aftale af den **12-10-2007**.

NYT

TILLÆG OM GEBYRER TIL FYSIOTERAPIOVERENSKOMSTERNE FOR FYSIOTERAPEUTER, DER IKKE ER MEDLEMMER AF DANSKE FYSIOTERAPEUTER OG MØDERET I SAMARBEJDSUDVALG OG LANDSSAMARBEJDSUDVALG

A. Hjemlen for indgåelse af tillægget

Tillægget er aftalt med hjemmel i lov om ændring af sundhedsloven (Ophævelse af eksklusivbestemmelser og krav om foreningsmedlemskab i praksissektoren).

Overenskomsten om fysioterapi, overenskomsten om vederlagsfri fysioterapi og overenskomsten om ridefysioterapi tiltrædes i deres helhed af praktiserende fysioterapeuter, som ikke er medlemmer af Danske Fysioterapeuter, på samme måde som for medlemmer af Danske Fysioterapeuter.

B. Dækningsområde

Tillægget gælder for fysioterapeuter, som ikke er organiseret i Danske Fysioterapeuter, og som er ydere i praksissektoren.

Tillægget gælder for ikke-organiserede ydere efter overenskomsten vedrørende fysioterapi, overenskomsten vedrørende vederlagsfri fysioterapi og overenskomsten vedrørende ridefysioterapi. Videre gælder tillægget for andre overenskomster i praksissektoren, som måtte blive aftalt mellem Danske Fysioterapeuter og Regionernes Lønnings- og Takstnævn.

Ved ydere forstås ejere og lejere og fysioterapeuter uden fast klinikadresse (mobile fysioterapeuter) samt ridefysioterapeuter.

C. Gebyrer og gebyrernes størrelse

Når en ny ikke-organiseret yder tilmeldes én eller flere af de under pkt. B nævnte overenskomster efter reglerne herom betales et engangsgebyr på 1.000 kr., som tilfalder Danske Fysioterapeuter. Engangsgebyret dækker de ydelser (omkostninger), der fremgår af bilaget til tillægget.

Videre betales løbende et gebyr, som udgør 1.438 kr. i 3. kvartal 2007, og som dækker de ydelser (omkostninger), der fremgår af bilaget til nærværende tillæg.

Parterne er dog enige om, at gebyret under forudsætningerne på tidspunktet for nærværende aftale ikke kan overstige 95 % af Danske Fy-

sioterapeuters kontingent for organiserede ydere uanset omkostningernes størrelse og antallet af ydere.

Der betales det samme gebyr for alle, uanset fysioterapeuternes arbejdstid fordelt på kategorierne over/under 30 timer. Det samme gælder for fysioterapeuter med delt ydernummer, som hver betaler fuldt gebyr og for ridefysioterapeuter.

Der betales gebyr uanset omsætningens størrelse og eventuelt fravær.

D. Opkrævning af gebyrer

Danske Fysioterapeuter opkræver de under pkt. C nævnte gebyrer.

Det løbende gebyr opkræves 4 gange årligt forud pr. den 1. i hvert kvartal. Første gang, der kan ske opkrævning, er for 3. kvartal 2007. Denne opkrævning kan dog ske umiddelbart efter parternes underskrivelse af nærværende tillæg, selv om underskrivelsen sker efter den 01-07-2007.

Hvis et ikke-medlem ikke betaler gebyret, kan Danske Fysioterapeuter, efter at en rykkerprocedure har været resultatløs, anmode vedkommende region om at tilbageholde et beløb svarende til det skyldige beløb i fysioterapeutens tilgodehavende hos regionen for udførte ydelser. Regionen er herefter forpligtet til at foretage tilbageholdelse og sende beløbet til Danske Fysioterapeuter. Regionen tilbageholder fremover et beløb svarende til gebyret for hvert kvartal i fysioterapeutens tilgodehavende for den første måned i kvartalet og sender beløbet til Danske Fysioterapeuter. Danske Fysioterapeuter oplyser i disse situationer regionen om gebyrets størrelse og senere reguleringer.

Hvis et ikke-medlem, som arbejder under et delt ydernummer, ikke betaler sit pligtige gebyr, tilbageholder regionen efter samme principper som ovenfor det skyldige beløb i honorarudbetalingen til ydernummeret.

Engangsgebyret opkræves for de fysioterapeuter, der tilmelder sig overenskomsterne den 01-07-2007 eller senere. Danske Fysioterapeuter har ret til ikke at behandle ansøgningen om tilmelding, før gebyret er betalt til Danske Fysioterapeuter.

Anmærkning:

SKAT har ved brev af den 21-05-2007 til Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyst, at engangsgebyret må anses for at være momspligtigt, mens det løbende gebyr ikke kan anses for momspligtigt.

E. Beregning og regulering af gebyrer

Det løbende gebyr, jf. pkt. C, beregnes hvert år i november måned ud fra Danske Fysioterapeuters budget for de relevante ydelser det følgende år samt ud fra det samlede antal organiserede og ikke-organiserede ydere i henhold til Danske Fysioterapeuters registrering på tidspunktet for beregningen.

Engangsgebyret reguleres årligt i forhold til lønudviklingen på det kommunale område.

De regulerede gebyrer skal godkendes af Regionernes Lønnings- og Takstnævn.

F. Væsentlige ændringer i forudsætningerne for gebyrets størrelse

Der optages forhandlinger mellem Danske Fysioterapeuter og Regionernes Lønnings- og Takstnævn, hvis forudsætningerne for gebyrets størrelse ændres væsentligt.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der sker en væsentlig ændring af de ydelser, som fremgår af bilaget til nærværende tillæg.

Det kan endvidere være tilfældet, hvis der bliver relativt flere fysioterapeuter/praksiskapaciteter, der udfører behandling på de i overenskomsten fastsatte vilkår som ansat hos en praktiserende fysioterapeut med fast klinikadresse, jf. § 17 i overenskomsten om fysioterapi og § 23 i overenskomsten om vederlagsfri fysioterapi, i forhold til antallet af fysioterapeuter, der har fået tildelt en kapacitet som ejer, lejer, mobil fysioterapeut eller ridefysioterapeut.

G. Ikke-medlemmers ret til fremmøde med bisidder i samarbejdsudvalg og landssamarbejdsudvalg

Praktiserende fysioterapeuter, der ikke er medlemmer af Danske Fysioterapeuter, har ret til at møde i samarbejdsudvalget og Landssamarbejdsudvalget, eventuelt ved bisidder, i forbindelse med klagesager over den pågældende eller i forbindelse med sager, som vil kunne give anledning til fastsættelse af sanktioner.

Adgangen til at møde ved en sags behandling omfatter ikke adgang til at deltage i sagens votering eller afgørelse.

København, den 27-09-2007

For DANSKE FYSIOTERAPEUTER:

Johnny Kuhr

/

Esben Riis

For REGIONERNES LØNNINGS- OG TAKSTNÆVN:

Signe Friberg Nielsen /

Thorkild Rotenberg

Bilag til tillægget til fysioterapioverenskomsterne om gebyrer for fysioterapeuter, der ikke er medlemmer af Danske Fysioterapeuter

Gebyrerne dækker nedennævnte ydelser:

1. Det løbende gebyr

Gebyret dækker ikke-medlemmers forholdsmæssige andel af Danske Fysioterapeuters omkostninger ved levering af de ydelser, som bliver stillet til rådighed for de pågældende, og som overenskomstens parter er enige om er nødvendige for drift af praksis og for administration og udvikling af overenskomstens regler, herunder samarbejds- og klagesystemet, på regionalt og centralt niveau.

Danske Fysioterapeuter arbejder løbende med udvikling af overenskomsterne, med henblik på at området fremstår effektivt i såvel organisation som faglig kvalitet. Danske Fysioterapeuter forestår forhandlinger om fornyelse af overenskomsterne, herunder forberedelse af krav, selve forhandlingerne samt implementering af de indgåede aftaler.

Danske Fysioterapeuter orienterer i forbindelse med tilslutningen til overenskomsten og løbende ikke-medlemmer om overenskomster, vejledninger fra overenskomstens parter og takster. Ikke-medlemmer kan deltage i praksiscertifikatuddannelsen. I samarbejdsudvalg, landssamarbejdsudvalg, fonde og andre i overenskomsterne aftalte organer deltager Danske Fysioterapeuter i behandlingen af sager omhandlende uorganiserede på samme måde som for organiserede, jf. reglerne i de gældende overenskomster herom.

Danske Fysioterapeuter tilbyder ikke individuel rådgivning til personer, som ikke er organiseret i Danske Fysioterapeuter.

2. Engangsgebyret ved fysioterapeuters tilslutning til overenskomsten

Engangsgebyret vedrører Danske Fysioterapeuters registrering og blanketgang og øvrig sagsbehandling ved tilslutningen, herunder kontrol af at fysioterapeuten er autoriseret.

For fysioterapeuter, der driver praksis i selskabsform, kontrollerer Danske Fysioterapeuter, at vedtægterne overholder overenskomstens krav.